8554 AA 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini Abb. postale I gruppo | Cena 400 lir | Leto XXXVII. Št. 55 (10.877) | TRST, petek, 6. marca 1981

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

PAJETTA JE POROČAL O SVOJEM POSLANSTVU NA KONGRESU KPSZ

BISTVENO SOGLASJE V VODSTVU KPI GLEDE ODNOSOV S SOVJETSKO PARTIJO

KPI proti dramatizaciji dogodka, toda tudi proti pozabi - Enrico Berlinguer se zavzema za nove pobude «evrokomunizma» Zbližanje s socialisti - Potrjena stališča o referendumih

RIM — Pajetta se je vrnil iz Moskve očividno duševno precej razburjen. Na vsak način pa je debata v okviru komunističnega vodstva zabeležila včeraj, kljub številnim nasprotujočim si glasovom, bistveno soglasje, vsaj kar zadeva oceno odnosov med KPI in KP SZ ter znanih dogodkov moskovskega kongresa. KPI se zavzema torej za to, da ne bi dramatiziral nevljudnosti, ki so jo sovjetski voditelji dokazali do italijanske delegacije, a istočasno tudi zato, da se ne bi podcenjevalo globoki pomen celotnega dogodka.

Pajetta je podal podrobno poročilo, voditelji, za katere se je govorilo, da so bili kritični glede načina, s katerim je stranka poudarila z dejstvi svojo neodvisnost od Moskve, so to pot molčali. Resnici na ljubo je senator Buffalini v nekem svojem dolgem intervjuju omenil na nekakšen način določene partijske osnovne organizacije, ki so še deloma filosovjetske ter je navedel «resolucijo sedemnajstih» kot obvezno primerjalno točko, ki še vedno velja za stranko, kot je KPI. Glavni problem za Berlinguerja pa je s stališča njegove mednarodne politike sprožiti ponovno ,izven in znotraj komunistične partije, debato in po možnosti pobudo evrokomunizma. Vse to pa v razdobju, kjer so dvomi in zmedenost zelo razširjeni, morda bolj pri osnovnih organizacijah stranke, kot pa na vrhu.

Najbolj dramatična politična točka v komunistični partiji pa je še vedno notranjipolitični položaj. Medtem ko se zdi, da je Berlinguerjev «preokret» obtičal v nepremičnem položaju, se ponovno postavlja vprašanje odnosov s socialistično stranko. Precej hrupa je vzbudila objava na uradnem tedniku partije «Rinascita» obsirnega posega Claudia Martellija, znanega socialističnega voditelja, ki je najbližji Craxiju: ne glede na vsebino, Martellijevi izraz izzvenijo popolnoma drugače kot je bilo v vzdušju ravsanja, ki je bilo značilno v preteklih mesecih za odnose med KPI in socialisti. Toda «odprtje» Rinascite do Craxija ni edini znak morda bistvenih sprememb v odnosih med obema strankama. Vedno na tedniku Rinascita Achille Occhietto poje hvalnico nedavnim trinajstim tezam, ki jih je Craxi predlagal kongresu PSI.

Na koncu je še glas, ki ga ne gre sprejemati v celoti, na vsak način pa ga je treba zabeležiti, o blažjem sporu med sekretarjem Berlinguerjem in Natto vedno glede odnosov s PSI: zadnj. Nattov poseg govori očitno o osrednji pomembnosti odnosa pozitivnega sodelovanja KPI predvsem z drugimi levičarskimi silami. Gre morda tudi v tem primeru za predčasne volitve, ki se približujejo, kar naj bi svetovalo obema strankama levice izboljšanje vzdušja, ki vlada pri njihovih debatah? Ali pa gre morda za bolj podzemske tokove v odnosu do položaja, za katerega je težko sedaj predvidevati, kako se bo odvijal? Odgovori na ta vprašanja ne morejo biti na vsak način takojšnji.

Razpravljali so tudi o stališčih, ki naj jih stranka zavzame do referendumov in potrdili dosedanje usmeritve: KPI se bo zavzemala proti obem predlogom za ukinitev zakona o splavu, proti ukinitvi zakona Cossiga o terorizmu in proti odpravi orožnega lista, svoje volivce pa bo pozvala, naj glasujejo za odpravo dosmrtne ječe in vojaških sodišč.

R. G.

WASHINGTON — Ameriški predsednik Ronald Reagan je imenoval bivšega veleposlanika ZDA v Beogradu Lawrenca Eagleburga za namestnika državnega tajnika za evropske zadeve. Peagan je izbral Eagleburgerja za tako pomembno funkcijo kljub ostremu nasprotovanju republikanskih senatorjev.

LIZBONA — Vlada v Maputu je izgnala štiri ameriške diplomate, ki so jih obtožili «vohunstva, prevratniških akcij in vmešavanja v notranje zadeve Mozambika».

CIUDAD DE MEXICO — Sovjetska zveza namerava poslati kozmonavta na Mars. Vest je sporočil sovjetski kozonavt Anatolij Filipčenko, ki sodeluje na razstavi sovjetske vesoljske tehnologije v glavnem mestu Mehike.

Falanga je izurila fašistične teroriste za bolonjski atentat

BEJRUT — Krivci fašističnega pokola v Bologni so se urili v Libanonu. To je včeraj v Bejrutu izjavil skupini italijanskih parlamentarcev bivši načelnik palestinske protiobveščevalne službe in osebni Arafatov prijatelj Abu Ijad, ki je tudi povedal, da so gradivo o domnevni odgovornosti libanonske falange izročili italijanskim sodnikom in jim omogočili, da so zaslišali nekaj prič.

«Dva tedna po pokolu v Bologni, je nadaljeval svoje pripovedovanje Ijad, smo aretirali skupino nemških teroristov, ki so prihajali z območja pod nadzorstvom falange in so bili namenjeni na bejrutsko letališče.» Med zasliševanjem so Nemci priznali, da so se urili skupaj z italijanskimi in španskimi teroristi v kraju Akura, 30 kilometrov od Bejruta. Aretirani teroristi so tudi izjavili, da so jim med urjenjem italijanski kolegi zaupali, da pripravljajo nekaj izjemnega v svojem mestu, Bologni. Po pričevanju nemških teroristov se je v Akuri urilo od 3. do 5 italijanskih teroristov.

Abu Ijad je tudi povedal, da so omogočili italijanski tajni varnostni službi, da je zaslišala nemške teroriste. Iz njegovih besed bi se dalo celo sklepati, da so Nemce izročili Italijanom, saj je na vprašanje, kam so končali nemški teroristi, parlamentarcem odgovoril, naj vprašajo italijanske oblasti.

Palestinski predstavnik pa se ni omejil samo na te izjave. Italijanskim parlamentarcem je povedal, da je bila do nedavnega v falangističnem delu Bejruta cestna zapora, ki so jo imenovali «italijanski blok». Abu Ijad je tudi poudaril, da obstaja neonacistična centrala mednarodnega terorizma, ki ima oporo v falangističnih vežbališčih. «Znano nam je,» je dejal Ijad, «da ustanavljajo evropski fašisti koordinacijski urad, ki bi jim omogočil atentate po vsej Evropi, orožje in urjenje pa jim nudi libanonska falanga.»

SKUPNA SEJA PRISTOJNIH KOMISIJ SKUPŠČINE IN IS SLOVENIJE

POZITIVNA OCENA SODELOVANJA MED ITALIJO IN SFR JUGOSLAVIJO

Lansko leto so se odnosi še izboljšali - Številni obiski in srečanja - Med neuresničenimi vprašanji globalna zaščita Slovencev v Italiji - Poseg italijanskega predstavnika

LJUBLJANA — Komisije za mednarodne odnose, za vprašanja narodnosti in za zunanje zadeve pri slovenski skupščini in republiškem svetu so na skupni seji obravnavale odnose z Italijo. Skupne seje vseh treh komisij se je udeležil tudi jugoslovanski veleposlanik v Italiji Marko Kosin. V uvodu je članom komisij seznanil s trenutnim gospodarskim in političnim položajem v Italiji, z dejavnostjo in usmeritvijo strank in z mednarodno politiko Italije.

V nadaljevanju je razprava načela odnose med sosedama in ugotovili so, da so se že tako dobri odnosi lani še izboljšali. Zabeleženi so bili premiki na domala vseh področjih sodelovanja med državama, kot tudi glede nekaterih doslej nerešenih vprašanj. K takemu tekočemu reševanju vprašanj so v mnogočem prispevala tudi srečanja med najvišjimi predstavniki obeh držav ali vlad. Tako so lani zabeležili štiri obiske jugoslovanskih ministrov v Italiji, dva obiska italijanskih ministrov v Jugoslaviji medtem ko sta se zunanja ministra v lanskem letu srečala kar petkrat — tudi med multilateralnimi sestanki. Vrhunec vseh pogovorov in srečanj je bil vsekakor obisk predsednika predsedstva Jugoslavije Cvijetina Mijatovića v Rimu.

Na seji komisij so ugotovili, da so vsi ti pogovori v mnogočem prispevali k uspešnemu razvijanju odnosov, zlasti še zato, ker so potekali v prijateljskem vzdušju in ob obojestransko odkritem prikazovanju vprašanj, ki zanimajo eno ali drugo državo. Enotna je bila ocena do domala vseh svetovnih vprašanj, zlasti prizadevanje za popuščanje napetosti in za varnost ter sodelovanje v Evropi. Italija je izkazala veliko zanimanje za politiko neuvrščenosti in za vztrajna prizadevanja na izvirnih načelih te politike. Vedno znova je izkazala zanimanje za še večje sodelovanje z Jugoslavijo in tudi pripravljenost čimveč prispevati.

Člani komisij so ugotovili, da je vrsta vprašanj, ki sta si jih državi zastavili v rešitev že uresničena oziroma na poti uresničitve, da pa med temi, kot kaže zaenkrat še ni globalne zaščite slovenske narodnostne skupnosti. Izrazili so zadovoljstvo spričo širokega gospodarskega sodelovanja, ki je v minulem letu znašalo okoli dve milijardi dolarjev in spričo dejstva, da je Jugoslavija lani uspela z 76 odstotki izvoza pokriti uvoz iz Italije. Ob tem pa so kritično ugotovili, da bi bil spričo pripravljenosti italijanskega tržišča izvoz lahko še večji.

Skratka, ugotovili so povečano zanimanje Italije za sodelovanje z Jugoslavijo, zanimanje, ki je že dalo določene učinke. Pri tem so pripomnili, da kljub sodelovanju v Italiji še vedno premalo poznajo Jugoslavijo, da o njej vedo premalo in da bi bilo zato treba okrepiti, predvsem pa obogatiti kulturno - informativno dejavnost.

Izmed članov treh komisij se je oglasil k razpravi v materinem jeziku tudi predstavnik italijanske narodnosti, Enzo Muzica. Predstavnik piranske občinske skupščine, ki je zastavil vprašanje, ali je v mešanih jugoslovansko - italijanskih komisij za uresničevanje Osima dovolj pripadnikov italijanske narodnosti, omenil da še ni bilo dovolj storjenega za preobrazbo šolstva po podpisu osimskih sporazumov, načel vprašanje financiranja osnove stavb kjer so sedeži italijanske narodnosti in podobna vprašanja.

Na seji treh komisij so zelo pozitivno ocenili stike med Slovenijo in deželami v Italiji. Posebno še s Furlanijo - Julijsko krajino, ki lahko močno obogatijo odnose med državama in prispevajo k hitrejšemu reševanju vseh tistih vprašanj, ki so v fazi reševanja ali pa so zastala.

JURE PENGOV

Salvadorski režim išče novo strategijo

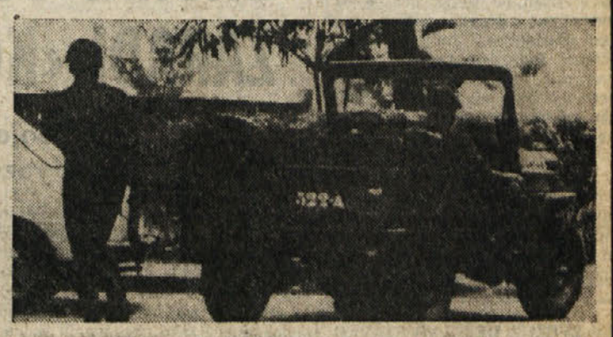

SAN SALVADOR — Vodja salvadorske vojaške hunte Napoleon Duarte je ukazal aretacijo voditelja skrajne desnice majorja Roberta D'Aubuissona in je ponudil jamstva voditeljem oboroženega odpora, da se vrnejo v državo na neposredne pogovore s salvadorskim režimom.

Kot milni mehurčki so se torej razblinile trditve Reaganove administracije o «komunističnem vmešavanju Sovjetske zveze, Kube in Nikaragve v notranje zadeve El Salvadora». Diktatura skuša sedaj zvaliti krivdo za položaj v državi tudi na skrajno desnico, kljub temu, da so bili «eskadroni smrti» le orodje v njenih rokah. Težko bo propagandni manever uspel, saj je vsem jasno, da so washingtonski «dokazi» o tujem vmešavanju v Salvadoru le pesek v oči.

Ameriški državni sekretar Haig je ob vesteh, po vsej verjetnosti namernih, o domnevnem desničarskem državnem udaru v Salvadoru, izjavil, da Washington nasprotuje takim načrtom. Krasen zgled demokratičnosti in človekoljubja, če ne bi bil že sedanji režim tako desničarski, da mu je na desni že zmanjkal vsak manevrski prostor, kar vedo vsi salvadorski rodoljubi in salvadorska Cerkev. (voc)

Na sliki (telefoto AP): režimske protigverilske akcije.

ŽIVAHNA IN POGLOBLJENA RAZPRAVA O SINDIKALNI POLITIKI

PRVENSTVENA SKRB ZA ENOTNOST V POSEGIH GENERALNIH TAJNIKOV ZVEZE CGIL-CISL-UIL

Lama, Carniti in Benvenuto potrdili vlogo sindikata kot subjekta za preobrazbo države - Soglasje o novi strukturi plač in vprašanju odpravnin

MONTECATINI — Enotna sindikalna zveza je izbrala, med dvema tradicionalnima dušama italijanskega sindikalizma — «razvojno», ki ga postavlja za samostojni politični in gospodarski subjekt v okviru načrtovanja za preobrazbo države, in «poklicno», ki skrbi predvsem za pritiske (tu pa tam tudi cehovske) kategorij za boljše plače — prvo, s tem da je v celoti potrdila strateško linijo borbe za zaposlitev, za družbeni napredek in za razvoj Juga. V tem slogu so izzveneli soglasno, dasi z deloma različnih izhodišč, posegi generalnih tajnikov CGIL, CISL in UIL med včerajšnjo razpravo na shodu 1.200 sindikalnih kadrov o novi pogodbeni politiki in o osebnih dohodkih delavcev.

Kdor je pričakoval razkol v sindikalnih vrstah o temeljnih usmeritvah, je torej ostal razočaran. Med Lamo, Carnitijem in Benvenutom so sicer razlike v stališčih o posameznih vprašanjih, ki so predmet razprave, prav tako pa je bil očiten napor za ohranitev enotnosti. Prevladala je skrb, da bi ne zunanje sredobežne sile (avtonomni sindikati, cehovski odbori) ali notranje (v javni upravi in storitvah) prisilile sindikat, da izgubi podobo, ki si jo je pridobil z leti bojev in notranjih spopadov.

«Nismo opustili politike preobrazbe, je dejal Lama, naše izbire niso podrejene nikomur: mi potrjujemo ofenzivno strategijo, da povečamo raven zaposlitve in zajamčimo čedalje dostojnejše življenjske pogoje vsem delovnim ljudem». Tak načrt je toliko bolj ambiciozen sedaj, ob poslabšanih gospodarskih razmerah in naraščajoči inflaciji. Zato so tajniki enotne zveze poudarjali nujnost načrtovanja, začenši s triletnim načrtom La Malfe, ter soočanja z vlado glede davkov in pokojnin, pa o politiki za zaposlitev, za Jug in za industrijske sektorje, ki so v krizi.

Razlike med Lamo, Carnitijem in Benvenutom so zadevale sicer tudi pomembna vprašanja. Glede draginjske doklade zagovarja Benvenuto različno vrednost točke, ki naj nagradi profesionalnost, tajnika CGIL in CISL pa nasprotujeta spremembam. Carniti se posebej vztrajno zavzema za splošno skrajšanje delovnega časa, medtem ko njegova kolega menita, da za sedaj to ni mogoče. Lama je pri tem opozoril, da je v Italiji «dejanski» delovni čas za 200 ur na leto krajši v primerjavi z drugimi evropskimi državami.

Skoraj popolno soglasje pa so izrazili glede nove strukture plač, ki naj bi bile sestavljene iz 4 delov: zajamčene «socialne» plače (osnovne z draginjsko doklado), z dodatki za «profesionalnost» in za težka dela, ter delež za odpravnine. Enakega mnenja so bili trije tajniki glede potrebe, da se spremeni sporazum iz leta 1977 z delodajalci o zamrznitvi draginjske doklade pri obračunavanju odpravnin. V uvodnem poročilu je Del Piano predlagal, da bi v zameno za doslej dozorele izgube priznali ob upokojitvi po 100.000 lir dodatka za vsako leto službe, za naprej pa naj bi upoštevali 2 na vsake 3 točke draginjske doklade.

S tem predlogom nameravajo sindikati izvotliti referendum, ki ga predlagajo skrajnolevičarska politična skupina Democrazia proletaria in avtonomni sindikati, da bi draginjsko doklado upoštevali v celoti tudi pri odpravninah. Enotna zveza je torej pripravljena omiliti vpliv draginjske doklade (predstavnik kovinarjev je celo predlagal, da bi upoštevali le polovico novih točk) na odpravnine, razliko, oziroma žrtev naj bi pa izkoristili za izboljšanje pokojnin. Razprava je torej še v teku in se bo zaključila danes, ko bosta obe delovni skupini, v katerih se živahno razvija ob sodelovanju nekaj sto delegatov, predložili skupščini sklepna dokumenta o pogodbeni politiki in o odpravninah za glasovanje. (lv)

Pripravljalni sestanek konference «Sever-Jug»

DUNAJ — Na pobudo mehiškega predsednika Lopeza Portilla in avstrijskega zveznega kanclerja Bruna Kreiskega bo 13. in 14. marca na Dunaju sestanek zunanjih ministrov enajstih držav (Avstrije, Alžirije, Kanade, Francije, Indije, Mehike, Nigerije, Švedske, Tanzanije, ZR Nemčije in Jugoslavije). Razpravljali bodo o pripravah za vrh «Sever - Jug», ki se bi ga moralo udeležiti vsaj 20 šefov držav. Vrh bi moral biti še pred koncem leta v Ciudad de Mexicu, na njem pa bodo razpravljali o trgovinskih in gospodarskih odnosih med razvitimi in nerazvitimi državami.

ISLAMABAD — Po osvoboditvi 27 talcev so se pogajanja z ugrabitelji pakistanskega letala ponovno zapletla. Potniško letalo stražijo sovjetski in afganistanski vojaki, kabulske oblasti pa so končno dovolile pakistanskim predstavnikom, da so stopili v stik z zračnimi gusarji.

BONN — Münchenska policija je včeraj sporočila, da si odgovornost za atentat na sedežu radijske postaje «Svobodna Evropa» lasti med drugim tudi teroristična organizacija «Hrvaški revolucionarji v Evropi».

Emilio Colombo poročal o odnosih Vzhod-Zahod

RIM — Zunanji minister Colombo je včeraj zjutraj poročal parlamentarni komisiji za zunanje zadeve o stališču italijanske vlade glede odnosov med Vzhodom in Zahodom. Colombo je tudi podal poročilo o nedavnih obiskih v Moskvi (novembra lani) in v Washingtonu (februarja letos), kjer se je sestal z najvišjimi voditelji obeh držav.

V ospredju je seveda ugotovitev, da italijanska vlada v celoti podpira stališče novoizvoljene uprave predsednika Reagana. Med obiskom v Moskvi je sovjetskim voditeljem zlasti očital vojaški poseg v Afganistanu in jih pozval, naj se ne vmešavajo v notranje zadeve Poljske. Sovjetom je dejal, da se Italija ne more strinjati z oceno vzhodnih državnikov, da vlada na področju Evrope splošno jedrsko ravnotežje. «Namestitev sovjetskih raket SS 20 je prevesilo razmerje sil na stran SZ in njenih zaveznikov» — je poudaril Colombo. Prav zato se Italija zavzema najprej za uveljavitev enakopravnega razmerja sil v stari celini, šele nato pa za obojstransko postopno razorožitev.

Italijanski zunanji minister se je med obiskom v Washingtonu prepričal, da stališče ZDA odvisi od odnosa, ki ga bo SZ imela do nekaterih ključnih svetovnih vprašanjih, kot so položaj v Afganistanu, Salvadorju in Poljski. S tem je Colombo v bistvu posredno osvojil ameriško stališče, da se za osvobodilnim gibanjem v Salvadorju v bistvu skriva sovjetska in kubanska korist in vojaška pomoč.

Skoraj nepričakovano soglasje na seji vodstva

Politična debata «zamrznila» v KD

Pozornost referendumom in upravnim volitvam

RIM — Veliko hrupa za nič? Tako bi se zdelo, vsaj kar se tiče Krščanske demokracije. Na včerajšnji seji vodstva te stranke, kjer je politični tajnik Piccoli podal svoje uvodno poročilo, so sprejeli nekaj operativnih sklepov: 20. in 21. marca se bo sestal vsedržavni svet (ki naj bi, čeprav ne moremo priseči, izvolili novega predsednika stranke), 2. in 3. aprila pa bo množičen javni zbor, na katerem bodo proslavili Alcida De Gasperija. Na seji vodstva so zabeležili, nasprotno s predvidevanji, nepričakovano soglasje. Odsotni so bili Amintore Fanfani, Andreotti in (uradno zaradi bolezni) vladni predsednik Forlani. V diskusiji praktično niso zabeležili polemik, če izvzamemo nekaj Donat Cattinovih zbadljivk na Gallonijev račun. Sicer pa se s političnega stališča vodstvo zateka k skoraj triumfatorski obrambi Forlanijeve vlade ter k «zamrzitvi» Forlanija na predsedstvu stranke ter k poudarjanju potrebe po enotnosti stranke. Piccoli je v bistvu podal precej optimistično sliko, vštevši odnose znotraj vladne večine med KD in socialističnimi ter laičnimi partnerji

Kaj pa se v resnici dogaja? Kljub očividni slabosti Forlanijeve vlade, je neizvedljivost alternativ (vseh sedaj možnih alternativ) takšna, da so vsi več kot previdni. Samo dramatizacija vladnih ravnotežij bi utegnila pospešiti v KD resnične spremembe, ali vsekakor nenadne spremembe v ravnotežjih.

Znano je, da se predsednik senata Amintore Fanfani, ki je najvplivnejši politik kar jih premore danes KD, poteguje, da bi postal predsednik kake vlade javne blaginje (institucionalna vlada s tajniki vseh strank v izredno težkem položaju italijanske družbe), ali pa mesto prihodnjega predsednika republike. Za to pa potrebuje več strankine podpore in časa. Sedaj deluje v podzemlju: srečanja s Pertinijem, pobotanje z Andreottijem, stiki z Zaccagninijevo strujo.

Kar pa zadeva drugi spor, ki bi utegnil poživeti notranjo dialektiko, se pravi spor med Piccolijem in Bisaglio za nadvlado v dorotejski struji, se je izkazalo, da se je Bisagliova strankina podpora v Venetu razkrojila ter je tako nastopilo premirje.

Tako je nastopila v KD «zamrznitev», na političnem obzorju pa se že približujejo referendumi in upravne volitve.

R. G.

SEJA PREDSEDSTVA REPUBLIŠKE KONFERENCE SZDL

Poglobljena razprava o delovanju katoliške Cerkve v SR Hrvatski

Dobrih in stabilnih odnosov med Vatikanom in Jugoslavijo niso v zadostni meri spremljali odnosi med državo in Cerkvijo v SFRJ

ZAGREB — Predsedstvo republiške konference Socialistične zveze Hrvatske je včeraj podrobneje preučilo nekatere vidike delovanja katoliške cerkve v republiki. Čeprav je bila že prej predvidena razprava o delovanju verskih skupnosti, pa so zadnja stališča dela cerkvenih dostojanstvenikov začela resno ogrožati pozitivni razvoj odnosov s katoliško cerkvijo

Član predsedstva republiške konference socialistične zveze hrvaške Branko Puharič je v uvodnem referatu dejal, da so se odnosi med socialistično federativno republiko Jugoslavijo in Svetim sedežem od podpisa protokola leta 1966 pozitivno razvijali in so prerasli v stabilne in korektne meddržavne odnose. Normalizacija teh odnosov in njihov pozitivni razvoj sta rezultat jugoslovanske načelne politike na področju demokratičnega urejanja verskih svoboščin in delovanja verskih skupnosti v okviru jugoslovanskega sistema socialističnega samoupravljanja.

Dobrih in stabilnih odnosov med Vatikanom in Jugoslavijo pa niso v zadostni meri spremljali tudi odnosi med državo in cerkvijo v Jugoslaviji. Posamezni duhovniki in cerkveni dostojanstveniki namreč ne samo, da niso ničesar naredili za depolitizacijo katoliške cerkve, marveč delajo prav nasprotno in si prizadevajo, da bi cerkev postala politična organizacija. Poskušajo postati opozicijska sila, kar je med drugim dobro razvidno tudi iz mnogih člankov v Glasu koncila, ki izhaja v Zagrebu, in iz radia Vatikan v hrvaščini ter tudi iz govorov nekaterih najuglednejših predstavnikov katoliške cerkve na Hrvaškem.

Ta politizacija cerkve poteka pod plaščem in ideološko doktrino distance od družbene stvarnosti. Cerkev je depolitizirana, ko je treba imeti konstruktiven odnos do družbene stvarnosti, hoče pa status političnega partnerstva, kadar v funkciji samozvanega političnega zastopnika vernikov zahteva, da se del ali celota njihovih političnih pravic prenese na njo samo. To je zelo zvit, vendar razpoznaven manever, s katerim poskušajo manipulirati z verskimi čustvi občanov.

Branko Puharič je nadalje opozoril na ponovna politična prizadevanja nekaterih cerkvenih dostojanstvenikov za ponovno uveljavitev politične doktrine nadškofa Stepinca, ki ga je hrvaški narod obsodil zaradi njegovega sovražnega delovanja. Zato se o Stepincu kot o osebnosti, so poudarili na seji, s cerkvijo nimajo kaj pogovarjati.

Na predsedstvu republiške konference socialistične zveze Hrvaške so na podlagi vsega tega postavili vprašanje, kaj pomeni izjava zagrebškega nadškofa, da resnico o Stepincu lahko odkrije samo objavljeni proces pred mednarodnim sodiščem. Ali je jasno, da gre celo za spodbijanje legalnosti Jugoslavije kot državne strukture. Ali se visoki cerkveni dostojanstveniki zavedajo svoje odgovornosti v političnem hazardu, ki ga igrajo. In prav zagrebški nadškof ima največ zaslug za to napetost, ki se ustvarja. Sicer pa nekatere od teh oblik obnašanja ne sodijo samo na področje idejnih in političnih razprav, marveč tudi na področje kazenske odgovornosti.

V razpravi je sodeloval tudi Jakov Blažević, ki je dejal, da je treba vse, o čemer so včeraj razpravljali, postaviti v okvir boja proti politiki neuvrščanja v svetu, oziroma proti boju za neodvisnost in napredek. Blažević je dodal, da gre za nove obliko boja proti temeljem jugoslovanske ureditve. S terorizmom niso dosegli pričakovanih rezultatov, izkazal se je kot škodljiv tudi svetovni reakciji in so zato prišli na specialno vojno in sodobnejše načine. Eden od teh je tudi zbiranje vseh opozicijskih sil okoli ene organizacije — Cerkve. Jakov Blažević meni, da v Jugoslaviji niso pravočasno reagirali na začetke takšnega delovanja priti njim. Po njegovih besedah bi bilo treba tudi bolj podrobno seznanjati javnost, da bi znala braniti osnovne interese Jugoslavije. (dd)

KEVS V ZAKLJUČNI FAZI

Prizadevanja za izdelavo sklepnega dokumenta

MADRID — Pričakovanja, da se bo včeraj končala madridska konferenca o evropski varnosti in sodelovanju, se niso uresničila. Za 5. marec je bilo namreč okvirno predvideno, da se bodo predstavniki 35 držav dogovorili o novi etapi procesa KEVS.

Vendar pa morajo udeleženci konference v Madridu opraviti še veliko dela, posebej tistega najtežjega, pri čemer nekateri delegati opozarjajo, da so stališča velikih sil in obeh vojaških blokov tako oddaljena, da bo to nedvomno maratonski sestanek.

Kljub vsem težavam pa ni mogoče zanikati dejstva, da vse države udeleženke srečanja kažejo pripravljenost za nadaljevanje pogovorov, vse pa se tudi zavzemajo za novo pozitivno bilanco sestanka, kar bi bilo velikega pomena za splošni mednarodni položaj. Hkrati pa vojaška bloka nadaljujeta s sporom, tako da je vtis, da je tekmovanje velikih sil v bistvu poskus izkoristiti proces KEVS za dosego lastnih blokovskih interesov.

Kljub vsemu je konferenca usmerjena k določenemu sporazumu, čeprav dogovarjanje poteka zelo počasi. Konferenca je zdaj vstopila v fazo resnega dela pri popravljanju sklepnega dokumenta. Gre za nadvse zapleteno delo, saj je bilo skupaj predlaganih 90 predlogov z vseh področji evropske varnosti in sodelovanja.

Včeraj je delegacija Francije predložila neuraden dokument, v katerem ponuja oblikovanje dogovorov o vojaškem popuščanju in sklicu konference o razorožitvi v Evropi. V zvezi s prvo in drugo košarico so že dan pred tem zahodne sile predlagale neuraden dokument, v katerem navajajo, kaj je za njih sprejemljivo, da vnesejo v sklepni dokument. Včeraj pa so tudi vzhodne države predložile svoj neuradni dokument.

Oprostili so urednike revije «Corrispondenza internazionale»

RIM — «Živela svoboda». Vzklik je zadonel v dvorani rimskega porotnega sodišča takoj zatem, ko je predsednik ljudskega sodišča prebral razsodbo, s katero je popolnoma oprostil vsakršne krivde odvetnika Eduarda De Giovannija in Giovanno Lombardi, publicista Carmineja Fiorilla in inženirja Giancarla Paciella.

Kot znano so četverico članov uredništva revije «Corrispondenza internazionale» obtožili javnega opravičevanja terorizma in hujskanja proti državnim oblastem zato, ker so v njigi «L'ape e il comunista» (čebela in komunist) objavili zapise zaprtih rdečih brigadistov. Rimski sodnik Infelisi je za njih izdal zaporni nalog 13. februarja letos in jih po naglem postopku prijavil sodišču pod zelo hudimi obtožbami kot sta širjenje terorističnih stališč in hujskanje k združevanju v prevratniško organizacijo. Infelisi, ki je bil tudi javni tožilec, je za vse štiri zahteval obsodbo na tri leta zapora in se nato pred odločitvijo sodišča nepričakovano in dokaj skrivnostno umaknil ter zapustil mesto sodniku Amatu, ki se je celo odpovedal sklepnemu posegu, kar nazorno priča o neutemeljenosti in prevzetnosti obtožb.

Vest o aretaciji urednikov «Corrispondenze internazionale» je namreč dvignila precej prahu med levičarskimi krogi, ki so zaskrbljeno ocenjevali sklep sodnika Infelisija kot očiten poskus kratenja pravice svobodnega obveščanja, kar je navsezadnje tudi napad na demokratični in napredni tisk.

Zagovorniki obtožencev so izid procesa sprejeli z velikim navdušenjem. Odvetnik Flammini, ki je priznal bojazen, da ljudski sodniki ne bodo razumeli bistva vprašanja in bodo nasedli dobro odmerjenim besedam javnega tožilca, je podčrtal pomembnost razsodbe, ki je po njegovem mnenju poudarila, da je objavljanje tudi «vročih» informacij ne le pravica, temveč dolžnost časnikarja in založnika. (ak)

V OKVIRU TRIURNE DEŽELNE STAVKE KOVINARSIH IN ŽELEZARSKIH DELAVCEV

MOGOČNO ZBOROVANJE NA GOLDONIJEVEM TRGU Z ZAHTEVO PO NOVI INDUSTRIJSKI POLITIKI

Spregovoril je deželni tajnik kovinarskega sindikata FLM Graziano Pasqual, ki je naglasil nujo po izvajanju področnih načrtov, brez katerih sploh ni mogoč kakršen koli preporod industrijskih dejavnosti

Včeraj popoldne, to je v času, ko se je na Goldonijevem trgu odvijal protestni delavsko-sindikalni shod v podkrepitev zahteve po smotrni ter učinkoviti industrijski politiki, o kateri ni danes ne duha ne sluha, smo iz ust marsikaterega tako imenovanega dobromislečega meščana čuli žalostno znani lajtmotiv: «Kaj že zopet stavkajo? Kaj pravzaprav hočejo, kaj jim sploh manjka?» Mimo dejstva, da takšno neodgovorno besedičenje odraža pomanjkanje srčne kulture in plehkost v družbeni razgledanosti, je takšno govorjenje v danih socialnih in političnih razmerah tudi nevarno, saj napeljuje vodo na mlin reakcionarnih in komodnih malomeščanskih krogov, ki se na vse kriplje borijo za ohranitev raznovrstnih privilegijev

In vendar se je tistih nekaj tisoč uslužbencev ladjedelniške družbe Italcantieri (tržaških in tržiških), miljske ladjedelnice Alto Adriatico, Tržaškega arzenala — Sv. Marka, škedenjske železarne Italsider in boljunske Tovarne velikih motorjev zbralo pred Lloydovim stolpom, v sprevodu obšlo mestno središče z demonstrativnim bobnanjem, vihtenjem transparentov in skandiranjem protestnih gesel ter se naposled razgrnilo na Goldonijevem trgu ne morda le zato, da bi branili izključno lastne interese, ampak tudi in še zlasti zato, da bi s svojim odločnim bojem privabili k pritisku na vlado in deželno upravo vse kraševno prebivalstvo. Manifestacija je imela deželno razsežnost, odvila se je med triurno stavko nameščencev vseh ladjedelsko-mehanskih in železarskih obratov, bila pa je v Trstu ne samo, ker je naše mesto pač upravno-politično središče Furlanije - Julijske krajine, temveč tudi, ker ravno Trst prenaša zle učinke pomanjkanja slebernega čuta za zdravo gospodarsko politiko, pa naj bo to pomanjkanje načrtno ali posledica strokovnih nesposobnosti.

Vse to je še kako jasno prišlo do izraza v govoru deželnega tajnika kovinarskega sindikata FLM Graziana Pasquala, pred katerim je uvodno spregovoril Paolo Maschio, medtem ko je sklepna besedo pripadla Antoniu Di Turu. Mimogrede naj pribijemo, da med celovito demonstracijo nismo videli enega samega slovenskega napisa, nihče pa v slovenščini tudi ni spregovoril. In vendar: Slovenci imamo tisoče sorojakov, ki službujejo v omenjenih obratih. Čemu to?

Množica delavcev na včerajšnji manifestaciji

Splošno se je glavni govornik zavzel za to, naj rimska vlada vendar vpelje takšne ukrepe, ki bi jim zares lahko rekli industrijska politika. Doslej takšne politike sploh ni bilo, prisostvovali smo zgolj občasnim zdravilnim receptom na podlagi finančnega pitanja lakomnih podjetnikov in čim so denarna sredstva iz javne blagajne zmanjkala, je bila na vrsti dopolnilna blagajna, poleg nje pa še odpustna praksa. Industrijska politika mora sloneti na že davno obljubljenih področnih načrtih za ladjedelstvo in železarstvo, oziroma jeklarstvo, katerih uresničitev se zahteva v vseh še nerešenih pravdah za obnovitev delovnih pogodb. Enotna sindikalna zveza CGIL-CISL-UIL in z njo FLM zahteva, naj se v Rimu ministra De Michelis in La Malfa vendarle sporazumeta, sicer Italija v Bruslju že zopet ne bo dosegla potrebnega, ampak bo tam odigrala nepomembno vlogo. Sindikati hočejo, da Rim brez oklevanja zajetno denarno podpre železarne in ladjedelnice (ne seveda tistih, ki obratujejo stalno pasivno, kar — kot vemo — ni primer miljske Alto Adriatico), da obratom olajša obrestna povračila bankam (kot je bilo storjeno na tujem), da spodbudi nove naložbe in posodabljanje tovarn (tako tudi škedenjskega Italsidra), da z odgovornih mest odstrani vse, ki so krivi zdajšnjega proizvodnega in delovno-organizacijskega bankrota, da se proizvodni program finančne družbe Finsider zasnuje smotrneje z ustvaritvijo dveh ločenih vodstev za področji navadnih in posebnih jekel, da se nemudoma razreši vprašanje miljske ladjedelnice CAA z ustanovitvijo nove družbe med Fincantieri in Friulio itd. Hkrati sindikati zahtevajo drugačno davčno politiko, ker sedanja bremeni v prvi vrsti delavski razred, sploh pa takojšnjo poravnavo vseh sindikalnih sporov. «Ne zahtevamo torej lune», nam je po shodu na Goldonijevem trgu grenko dejal delavec, «ampak le ono, kar veleva zdrava pamet. Ali pa moram misliti, da tržaške tovarne zanemarjajo zato, ker pravijo, da bi Tržaško v primeru vojne z jedrskih orožjem docela zgladili?». (dg)

SINOČI V KULTURNEM DOMU

Drama SNG iz Ljubljane gostovala z znano predstavo Cankarjevih Hlapcev

Delo, ki ga je režiral Mile Korun, pomeni izvirno interpretacijo Cankarjeve drame

Sinoči je v tržaškem Kulturnem domu gostovala Drama SNG iz Ljubljane s Cankarjevimi Hlapci v režiji Mileta Koruna. Predstava je imela v Sloveniji velik odmev, bila je deležna navdušenih pohval, vzbudila pa je tudi obširno razpravo, v kateri ni manjkalo polemičnih not. Delo je brez dvoma kompleksno in zahteva nadvse resen in poglobljen pristop. Ker si takšne analize v kronističnem zapisu takoj po predstavi ne moremo dovoliti, objavljamo v drugem delu pričujočega članka odlomke iz ocen, ki so jih o predstavi napisali vidni slovenski kritiki. Pred tem pa bi navedli še imena nastopajočih igralcev in ostalih realizatorjev predstave, saj so vsi opravili pomembno gledališko delo. Kot smo že zapisali, je Hlapce režiral Mile Korun, sceno in kostume pa je izdelala Meta Hočevar. V glavnih vlogah so nastopili: Ivo Ban kot župnik, Danilo Benedičič kot naduučitelj, Radko Polič kot Jerman, Polde Bibič kot Komar, Lojze Rozman kot Hvastja, Štefka Drolc kot Lojzka, Milena Zupančič kot Geni, Majda Potokar kot Minka, Jure Souček kot zdravnik, Marjan Hlastec kot župan, Polona Vetrih kot Anka, Duša Počkaj kot Jermanova mati, Janez Vajevec kot Kalander, Jerica Mrzel kot Kalandrova žena in Boris Juh kot Pisek.

Sinočnji uprizoritvi v Kulturnem domu je sledilo veliko število gledalcev, mnenja občinstva sicer ne poznamo, zato pa, kot smo že napovedali, objavljamo nekaj ocen kritikov.

No, pa kljub temu poglejmo, kaj so slednji zapisali ob Hlapcih.

Andrej Inkret je o Korunovi interpretaciji Cankarjevega dela v Drami SNG v Ljubljani napisal, da «so Hlapci legitimen delež dolge vrste režiserjevih dosedanjih odrskih srečevanj s Cankarjevimi dramami». O zaključnem dejanju pravi Inkret, da je «kakor da smo iz napetega, stvarnega sveta ostrih sporov in uničevalnih napetosti stopili v svet, ki je onkraj izmerljive misli in praktične akcije, onkraj neumnosti in pameti: je prostor slovesa, je Jerman v prisilnem jopiču, s povezanimi rokami, zaman iščočimi stika drugih rok, do kraja utrujen, bolan. Je dolgo umiranje in dolgo slovo brez smrti, je dušenje pod blazino, ki jo na njegov obraz tiščijo črne harpije, nenehno prihajanje in odhajanje ljudi, so prikazni človeških obrazov onkraj prosojnih modrikastih sten, je dokončen obračun z župnikom, ki je tu zgrožen in kakor pijan in z razpetim talarjem ob svoji utrujeni, prostovoljni žrtvi, je temni Hvastja s kolinami in je Kalander, ki prime Jermana za ramena in da stresa in stresa, kakor da bi ga hotel zbuditi iz bolezenskega bedenja, in ki mu Jerman lahko še reče «vi glejte» — in je zastor, ki v tistem hipu pade v temo... Silovito, grozljivo, do kraja odčarano gledališče, do konca tudi konsekventno v svoji magični simbolični govorici.»

Lojze Smasek je v Večeru napisal, da je drama «ostra v podobah in ostra v mislih in ostra v likih. Drama, ki govori o hlapcevstvu in o mnogih poteh, vodečih k njemu, in le redkih, speljanih od njega — ali v odločen, dosleden upor ali pa v razočarano negacijo vsega.» Kritik zaključuje svoj članek s trditvijo, da «deluje stvarnost v tej postavitvi kot da jo gledamo skozi sanje. Takšen je osameli mogočni oblastnik tam nekje visoko, takšne so črne furije, ki davijo Jermana, takšen je končno Jerman, ki ga Korun v zadnjem dejanju, ko je treba po Cankarju na veliko govoriti o rokah in jih stiskati, vtakne v prisilni jopič, ga s tem zadevno onemogoči in torej prav morasto poudarjeno stisne ob tla, da bi bil zato toliko pomembnejši krčeviti Kalandrov boj za tega omaganca in (morda) tudi za njim.»

In še Naši razgledi. Tu je napisano, da je «v Korunovih Hlapcih bistvena novost ta, da je postal družbeni spopad notranja tragedija slovenskega intelektualca. Jerman in župnik sta dva obraza iste dileme: «bledica razmišljanja», ki pripelje do odločitve za konformizem, za prilagajanje oblasti, celo za prigrabitev oblasti, zlomi moralno; odločitev za ideale, uporništvo, nepodreditev, uniči fizično. Nezlomljeni ostanejo bojevniki dosledne volje po spremembi, kovači Kalandri; in prežive nagonski prilagodljivci, Komarji, naduučitelji, Minke.» (a.m.)

Delovanje deželnega sveta

Deželni svet je na včerajšnji seji izglasoval zakon o finančni pomoči zadružništvu v Furlaniji - Julijski krajini. Zakon, ki je bil sprejet z večino glasov, daje na razpolago za posege na tem področju 5 milijard 700 milijonov lir. Nova norma med drugim priznava «Delavskim zadrugam» finančno pomoč v višini 200 milijonov lir na leto za dobo 10 let. Skupščina je nato izglasovala, prav tako z večino glasov, tudi zakon, ki urejuje področje gobarstva.

Svojemu razredniku profesorju

MILOŠU BUDINU

iskreno čestitajo ob uspešno opravljeni diplomi dijakinje 2. razreda učiteljišča.

Drevi koncert komornega zbora RTV iz Ljubljane

Drevi ob 20.30 bo v Kulturnem domu v Trstu sedmi koncert letošnje abonmajske sezone Glasbene matice, na katerem bo sodeloval komorni zbor Radio-televizije iz Ljubljane, ki ga vodi dirigent Jože Kürst. Zbor RTV, ki sodi med najuglednejše slovenske zborovske ansamble, se bo predstavil tržaški publiki v prvem delu izključno z glasbami našega največjega renesančnega glasbenega mojstra Jacobusa Gallusa, v drugem delu pa s skladbami Ubalda Vrabca, Rada Simonitija in Pavla Merkuja, ki spadajo med najpomembnejše slovenske zborovske skladatelje. Poleg tega je zbor vključil v današnji spored delo angleškega komponista R. Wauhana Williamsa in Poljaka Andreja Koszievskega. Ljubiteljem petja in vsem obiskovalcem koncertov Glasbene matice se nudi izredna priložnost, da prisluhnejo kvalitetnemu zborovskemu petju, za katerega je današnji gost Glasbene matice zaslovel na vseh izvedenih koncertih v domovini in Evropi.

Zaključni sestanek Kraškega pusta

Po lepem uspehu letošnje XV. izvedbe Kraškega pusta, se bodo danes na Občinah sestali vsi sodelavci, pomočniki in zastopniki vaških odborov ter se v družabnem vzdušju poslovili od letošnjega pustnega slavja.

● **Drevi ob 18. uri** bo v konferenčni dvorani hotela Jolly predavanje dr. Lucette Negarville, predavateljice tečaja ruskega jezika za šolski in vzgojni oddelek RAI-TV. Vsi zainteresirani vljudno vabljeni.

V ZVEZI Z DEŽELNO STAVKO

Stališče SSŠ

V zvezi z deželno stavko, ki so jo oklicali konfederalni šolski sindikati za uveljavitev nove delovne pogodbe in odobritev zakonskega osnutka štev. 1112 za 9. marec 1981, je ožji odbor Sindikata slovenske šole ugotovil:

1. da si odbor Sindikata slovenske šole že več let prizadeva za organizirano povezavo s konfederalnimi sindikati in je zato prav v zadnjem času imel stike s pokrajinskima tajnikoma CGIL in CISL ter z deželnim tajnikom CGIL;
2. da v smislu takega povezovanja odbor Sindikata slovenske šole ni vztrajal pri zahtevi po ustanovitvi ločene sindikalne komisije po 24. členu zakona 463/78;
3. da so imeli predstavniki konfederalnih šolskih sindikatov prav v tej komisiji možnost, da se seznanijo s problemi slovenske šole in ugotovijo njeno potrebo ne samo po hitri uveljavitvi delovne pogodbe in odobritvi zakonskega osnutka štev. 1112, temveč tudi po specifičnih ukrepih, ki naj bi preprečili, da bi določbe zakonskega osnutka št. 1112 ne ostale na slovenskih šolah mrtva črka;
4. da kljub vsemu temu konfederalni šolski sindikati niso imeli za potrebno, da pravočasno seznanijo naš sindikat s pripravami na stavko.

Ker so se člani Sindikata slovenske šole že večkrat izrekli za enakopravno sodelovanje s konfederalnimi sindikati, zgornja dejstva pa kažejo, da do enakopravnega sodelovanja, kljub našim prizadevanjem, ni prišlo, je ožji odbor sklenil, da Sindikat slovenske šole ob tej priliki ne bo oklical stavke.

VČERAJ SE JE ZAKLJUČIL PROCES

SKORAJ 30 LET JEČE IN 18 MILIJONOV GLOBE ZARADI «KOKA-VESELIC» V ULICI BUONARROTI

Obsojenih je bilo osemnajst obtožencev - Sodniki so se za razsodbo odločili po skoraj dveurnem posvetovanju

Osemnajst obsodb zaradi posesti in razpečevanja mamil ter skupno 29 let in enajst mesecev zapora ter plačilo 18 milijonov in 270 tisoč lir denarne kazni: tako je včeraj razsodilo tržaško kazensko sodišče glede udeležencev tako imenovanih «koka-veselic», ki so jih prirejali pripadniki tržaške «boljše» družbe v stanovanju v Ul. Buonarroti 36 lani poleti in jeseni. Obtoženci so med svojevrstnimi zabavami uživali kokain, ki so ga večinoma prinašali iz Milana. Sodna obravnava se je začela v ponedeljek in je trajala vse do včeraj (razen srede); včeraj so bili na vrsti še nekateri zagovorniki obtožencev. Kot je znano, je bil javni tožilec dr. Staffa z obtoženci zelo strog in je zahteval skupno skoraj 63 let zapora in 70 milijonov lir denarne kazni. Za razsodbo je vladalo veliko zanimanje in tudi včeraj je občinstvo množično sledilo procesu.

Sodni zbor, ki so ga sestavljali predsednik dr. Brenci in sodnika dr. Ligori in dr. Nicotra, se je za razsodbo odločil po skoraj dveurnem posvetovanju. Dr. Brenci je prebral razsodbo ob 18.30.

Naj še enkrat omenimo, da so bili med obtoženci tudi trije igralci tržaškega košarkarskega prvoligaša Hurlinghama Laurel, Minà in Barnes, Barnesa, ki je bil obtožen lažnega pričevanja, so sodniki oprostili, ker je preklical prvotne izjave. Rich Laurel in Carlos Minà pa sta bila obsojena na 1 leto in 5 mesecev zapora pogojno in na plačilo 600 lir denarne kazni. Obenem je sodišče ukazalo, da morata po prestani kazni zapustiti italijansko ozemlje. Obsodbe preostalih obtožencev, od katerih je bilo šest priprtih, so naslednje.

Riccardo Dainese (lastnik stanovanja) 3 leta in 3 mesece zapora in 3 milijone lir globe, Marco Pizzi 2 leti in tri mesece zapora in milijon lir in pol denarne kazni, prav toliko tudi za Cesareja Tuddo, Enrico Cavalli 1 leto in 5 mesecev pogojno ter 600 tisoč lir, Roberto Di Rocco eno leto in pet mesecev pogojno ter milijon lir in pol denarne kazni, Rodolfo Valentini 1 leto in 5 mesecev pogojno ter 600 tisoč lir, Paolo Muchich leto in pet mesecev zapora ter 600 tisoč lir, Marino Divich eno leto in pet mesecev zapora pogojno ter 600 tisoč lir, Lorenzo Fanin 2 leti zapora in 2 milijona denarne kazni, Arturo Calce eno leto in 5 mesecev zapora pogojno in 600 tisoč lir, Luigi Debrilli eno leto in 4 mesece zapora in milijon in 400.000 lir, Marino Turello 2 leti in 900 tisoč lir, Massimi Interlandi 1 leto in pet mesecev pogojno ter 600 tisoč lir, Walter Campedelli 1 leto in 5 mesecev pogojno in 600 lir, Vincenzo Polidori eno leto in en milijon denarne kazni, Pasquale D'Agostino osem mesecev pogojno in 70 tisoč lir. Sodniki so popolnoma oprostili tržačana Claudia Vivoda in Luciana Spina, Maurizia Interlandija pa so oprostili zaradi pomanjkanja dokazov. Za Debrillija in Campedellija so odniki odredili takojšnjo izpustitev, Paina pa so izpustili na začasno prostost. V zaporu so torej ostali Dainese, Montinijeva (njeno vlogo v vsej zadevi bodo proučili na posebenem procesu), Pizzi. Tudda in Turello. Verjetno bodo branilci obtožencev že danes vložili prizive.

Jože Smole drevi v Ul. Madonnina

Na pobudo deželnega odbora KPI bo drevi ob 18. uri v dvorani v Ul. Madonnina 19 predavanje na temo «Vloga neuvrščenih držav v sedanji fazi mednarodne politike». Predaval bo Jože Smole, član CK Zveze komunistov Jugoslavije in predsednik komisije za zunanje zadeve pri KZ Slovenije.

ZARADI POMANJKANJA PRAVE GOSPODARSKE POLITIKE

NA TRŽAŠKEM MNOGO SINDIKALNIH SPOROV

Nezadovoljstvo med osebjem vlačilcev družbe Tripcovich, tržaške občine, zdravstvenega konzorcija in ladjedelnice CAA

V naši pokrajini smo spričo pomanjkanja vsakršne trezne gospodarske strategije — za kar je v veliki meri kriva deželna uprava, ki se med drugim morda boji reakcije avtonomistične liste — priče neverjetnemu številu sindikalnih sporov, kar je odraz splošne ofenzive nazadnjaških sil zoper sindikalno in delavsko gibanje.

Miljska ladjedelnica: problem je znan, povemo naj le, da uslužbenci morda še ta teden prejmejo februarsko plačo, sicer delavci danes, uradniki pa jutri. Delavstvo CAA ne bo dovolilo preizkusnih voženj ladje «Divine», dokler zagotovo ne bo vedelo, kdaj jim izplačajo dolžne zneske.

Včeraj je ves dan stavkalo osebje vlačilcev, ker so se razbila pogajanja okrog delovne pogodbe. Poleg stavke so prizadeti sklenili, da se za nedoločen čas vzdržijo nadurnega dela. Med stavko so zagotovili nujnostne posege.

Novo 24-urno stavko so napovedali tudi uslužbenci družbe Tripcovich ter se ravno tako odpovedali nadurnemu delu. Protestu botruje, kot piše v sindikalnem sporočilu, nepopustljivo in izzivalno zadržanje vodstva do vprašanja delovne pogodbe, o kateri se noče pogajati, pa tudi sploh do delovnih pravic.

Danes bodo štiri ure ponovno stavkali tržaški občinski uslužbenci, ki zahtevajo pokritje 400 nezasedenih službenih mest, smotrnejšo organizacijo dela ter izboljšanje storitev. Splošno bodo stavkali zadnje štiri ure, osebje otroških jasli in vrtcev pa prve štiri. Ob 10. uri se stavkajoči zberejo na Trgu Unità, od koder bodo v sprevodu obšli središčne mestne ulice.

Skrajno nezadovoljstvo vlada tudi med 130 spremljevalci telesno in (ali) duševno prizadetih v sklopu pokrajinskega zdravstvenega konzorcija. Vodstvo slednjega ni uredilo službenega položaja dvema tretjinama spremljevalcev, s čimer — kot sami naglašajo — ne kaže dovoljšnega posluha za potrebe kakih 150 mladoletnih varovalcev. Spremljevalci so protest podkrepili z zasedbo sejne dvorane konzorcija, ki je trajala ves včerajšnji dan.

Zapletene razmere vladajo tudi na področju avtobusnih prevozov. Podjetje ANAC je sklenilo uslužbencem okrniti plače kar za 30 odst., kar je seveda izzvalo oster protest. Deželna sindikalna zveza zahteva preklic sklepa, ko pa bi do njegovega izvajanja prišlo, se bo osebje vzdržalo dela na izvenlinijskih progah. (dg)

Včeraj sta se v našem mestu dve starejši osebi odločili za usoden korak. Ob 10. uri zjutraj je z okna stanišča ginekološke klinike glavne bolnice skočila 66-letna Giustina Svevo iz Žavelj, ki je že dalj časa bolehala za živčno izčrpanostjo. Prav tako se je za usodni korak odločil 90-letni Luigi Castelli, ki je bil na zdravljenju v bolnici za kronične bolnike; Castelli je stopil na okno četrtega nadstropja in se pognal v praznino.

Nepričakovan razplet na seji skupščine konzorcija za prevoze

Skupščina bi morala glasovati o resoluciji o rabi slovenskega jezika, zmanjkalo pa je sklepčno število svetovalcev - Odobren proračun za leto 1981

Glavna skupščina konzorcialnega podjetja za prevoze — ACT — je na sinočnji seji odobrila proračun za finančno leto 1981. Z edino izjemo radikalca, ki je glasoval proti, so proračunski dokument podprle vse ostale politične sile, sinočnja seja pa se je zaključila na nekoliko nepričakovan način.

Kamen spotike je bila resolucija, ki jo je med splošno razpravo o proračunu predložila svetovalska skupina KPI. V njej je bilo rečeno, da skupščina konzorcija poziva predsedstvo tega organizma, da bi posegel na primernih mestih, da bi se spoštovalo načelo, ki ga vsebuje statut konzorcija, po katerem je treba vse važnejše akte konzorcija uresničevati v slovenskem jeziku. Resolucija nadalje ugotavlja, da se ob različnih priložnostih ni upoštevalo tega načela, predvsem v zadnjih časih, kar dokazujeta tudi spremno poročilo o proračunu in priročnik o obstoječih progah (ki sta samo v italijanščini, op. ur) in se zato zahteva, da bi se podobni dogodki ne ponavljali.

Na vprašanje spoštovanja statuta, oziroma uporabe slovenskega jezika sta med splošno razpravo poleg predstavnika KPI opozorila tudi svetovalca Pečenik (PSI) in Brezigar (SSk), medtem ko je predstavnik KD Orlando dokaj «začudeno» ugotavljal, da ne razume teh zahtev in se precej resno vprašal, če svetovalci zahtevajo, «da bi motorji avtobusov govorili v slovenščini».

Rekli smo, da je bil kamen spotike ta resolucija in da se je seja končala na nepričakovan način. Potem ko je skupščina izglasovala proračun je svetovalec Pečenik predlagal prekinitev seje, da bi načelniki svetovalskih skupin proučili predložene resolucije (poleg omenjene je KPI predložila še drugi dve), da bi se okrog njih po možnosti ustvarila čim širša enotnost. Njegov predlog je bil sprejet in seja je bila prekinjena: zgodilo na se je, da je med prekinitvijo zapustilo glavno skupščino večje število svetovalcev, predvsem predstavnikov LpT in KD, zaradi česar ni bila glavna skupščina več sklepčna. Predsednik je bil zato prisiljen zaključiti sejo; kot smo pozneje izvedeli, je bilo do resolucije o uporabi slovenskega jezika, podrobneje pa o njenem drugem delu, ostro nasprotovanje s strani KD. Na hodnikih pred sejno dvorano je po seji marsikdo govoril, da so nekateri svetovalci nalašč zapustili sejo, da bi jim ne bilo treba glasovati o tej resoluciji. (as)

PREDSTAVNIKI KMEČKE ZVEZE NA DOLINSKEM ŽUPANSTVU

Prostorsko načrtovanje potrebno za razvoj kmetijskih dejavnosti

V vse pristojne organe vključiti slovenske strokovnjake - Konkretni predlogi župana Švaba

Na željo Kmečke zveze je bilo te dni na dolinskem županstvu srečanje, ki so se ga udeležili župan Švab, podžupan Pečenik in odbornik Sancin, tajnik KZ Bukavec, odbornik Petaros in sodelavec Križmančič.

Predstavniki Kmečke zveze so seznanili občinske upravitelje s težavami, ki jih imajo naši obdelovalci zemlje. Poudarili so neobčutljivost, brezbrižnost in birokratske ovire s strani odgovornih organov, kar pa gotovo ne pospešuje razvoja našega kmetijstva. Osnovni pogoj našega kmetijstva je predvsem konkretno gospodarsko in prostorsko načrtovanje, za kar se morajo zavzeti predvsem politične in družbene sile. Samo na ta način si bomo lahko zagotovili zaščito okolja in teritorija ter ustvarili jamstvo za razvoj kmetijske dejavnosti. Tak odnos predstavlja za slovensko narodnostno skupnost zagotovilo, da bo z zemljo ohranila tudi narodnostno identiteto.

Predstavništvo Kmečke zveze je predlagalo, naj tudi dolinska občina posreduje pri deželni upravi in pri političnih strankah, da se izvedejo conski in sektorialni načrti, s katerimi bi lahko v večji meri valorizirali in zaščitili kmetijsko dejavnost v naši pokrajini. Predstavniki Kmečke zveze so obsodili dejstvo, da na pokrajinskem nadzorništvu, gozdarskem nadzorništvu ter drugih strokovnih službah ni strokovnjaka, ki bi obvladal slovenščino. Obravnavali so še vrsto problemov s področja kmetijstva, med temi problem cvetličarskega centra na Proseku, problem zakona Bucalossi, nedeljskih izletnikov itd.

Občinski upravitelji so predstavnike Kmečke zveze seznanili z načelnimi stališči in pristojnostmi občine na področju upravljanja teritorija in kmetijstva.

Z namenom, da se vzajemno sporazumevanje in solidarnost spremenita v dejanja, je župan Švab predlagal Kmečki zvezi naslednje:

1. Skupno definirati splošna načela o problemih kmetijstva;
2. sestaviti seznam konkretnih primerov v občini Dolina;
3. imenovanje mešane delovne skupine za probleme kmetijstva.

SINOČI V GLEDALIŠČU ROSSETTI

VIOLINIST UTO UGHI NAVDUŠIL OBČINSTVO

Pri klavirju ga spremljal Narciso Masi - Zaigral je skladbe Haendla, Beethovna, Čajkovskega, Griega in v dodatku še Paganinija in Bartoka

Gledališče Rossetti že dolgo ni bilo tako polno kot sinoči za koncertni nastop violinskega virtuoza Uta Ughija ob spremljavi pianista Narcisa Masija. In pričakovanja niso bila zaman. 37-letni mojster je pripravil večer visoke virtuoznosti, kakršne ni dano pogosto slišati in je samo še potrdil, kar je o njem že znanega, da sodi namreč ne le v italijanski, pač pa v evropski in svetovni vrh violinskih mojstrov. O njegovem mizicianju je težko govoriti brez superlativov, pa naj že gre za tehniko, s katero obvlada godalo, za ton, ki ga izvablja iz njega ali pa za muzikalično pronicljivost v partituro, v kateri ni mesta, ki ga ne bi obvladal s suverenostjo. Toda tisto, kar ga dviga nad mnoge druge violinske mojstre je zlasti ton, baržunasto mehak, pojoč v vibriranju, nežen a tudi zagnan, silovit v svoji prodornosti, precizen v intonančni čistosti, skratka blesteč. Ne vem če je sinoči igral na svojo slovito violino stradivari ali na kakšno manj žlahtno godalo, toda tudi če v njegovih rokah ni bila stradivari, mu je violina pela sočno kot iz najžlahtnejšega vira čiste muzike.

V uvodni Haendlovi Sonati št. 2 v D-duru, pisani v slogu cerkvene sonate, je Ughi sprostil iz godala tone široke spevnosti, toda že v Beethovnovi Sonati št. 7 v c-molu op. 30 št. 2 je njegova violina zapela v vsej dramatični razsežnosti v prvem in zadnjem stavku, z milinskimi vzgibi v adagiu cantabile in ritmično elastičnostjo v scherzu. Bil je to res čudovit Beethoven, k čemur je enakovreden delež prispeval tudi pianist Masi s tematsko razčlenjeno igro, ki je le na trenutke prekrila violinista, ki pa je v celovitosti bila zgledna.

V Meditacijah op. 42 št. 1 Čajkovskega je Uto Ughi bil spet mojster romantičnega navdiha in violina mu je pela kot da bi črpala melodije iz sanj. Griegova Sonata v c-molu pa mu je dala priložnost, da je pričaral iz svojega godala tone ljudske barvitosti, folklornega čara in panoramo fjorda v slavju, vse seveda ob vrhunski violinski tehniki.

In kot da razdajanja ne bi bilo dovolj, se je mojster navdušenim aplavzom oddolžil še z nekaj dodatki izrazite vituoznosti kot sta na primer Paganinijeva «La campanella» in Bartokova «Romunski plesi», ki ju je izvedel z zvočno in tehnično briljantnostjo. (jk)

Inž. Marko Kmecl o «Evropski pešpoti»

Sinoči je bilo v Gregorčičevi dvorani v Trstu v okviru predavateljske sezone SPDT zanimivo predavanje gozdarskega inženirja Marka Kmecla na temo «Evropska pešpot». Predavatelj, ki je sodeloval pri trasiranju slovenskega dela poti, ki je dolga 270 km, se je najprej dolgo zadržal pri pojmu popotništva, njegovem pomenu in razširjenosti med ljudmi ter nato opisal evropsko pešpot E 6, ki se začenja v Flensburgu ob Baltskem morju ter poteka po Nemčiji, Avstriji in Sloveniji ter se zaključi na Reki.

Skupno je dolga 2300 km, je pa že šesta taka mednarodna evropska pešpot, to je dokaz, da je predvsem širom po Nemčiji, Franciji, Švici, Avstriji in Jugoslaviji največ privržencev tega zdravega športa - popotništva. Kmecl je nazadnje še prikazal film o slovenskem delu poti, ki se začne v Radljah ob Dravi ter se zaključi v Kastavu pod Snežnikom. Pot je zelo prijetna, brez posebnih naporov, pa jo prehodiš v kakih desetih dneh. Nazadnje bi omenili še to, da se je predavanja udeležilo mnogo članov SPDT in italijanskih planinskih društev.

Pismo uredništvu

Proslava 8. marca na zavodu «Žiga Zois»

Uredništvu
Primorskega dnevnika!

Zavodski svet Državnega trgovskega tehničnega zavoda «Žiga Zois» je na seji dne 25. februarja 1981 razpravljal o prošnji dijakov za skupno proslavo vseh slovenskih višjih srednjih šol, dne 7. marca 1981.

8. marec smo hoteli namreč proslaviti s kulturnim programom, na katerem bi poleg dijakov samih nastopil tudi tržaški folklorni ansambel «Il Canzoniere Triestino». Toda zavodski svet odobrava skupno zborovanje le v primeru, da bi z dijaki nastopil slovenski ansambel ali kakšen slovenski umetnik. Tržaška skupina je bila pripravljena zapeti tudi nekaj slovenskih pesmi prav zato, ker se je hotela približati naši stvarnosti. Ansambel sam je namreč izrazil željo, da bi imel srečanje z dijaki slovenskih zavodov, poleg tega pa je tema njegovega letošnjega programa prav ženska. Dijaki smo menili, da bi bilo to v skladu s proslavo.

Mnenja smo, da ne moremo zahtevati od italijanskih someščanov naprednejših idej, če si tudi mi sami ne prizadevamo, da bi bili bolj odprti!

Dijaki državnega trgovskega tehničnega zavoda «Žiga Zois»

Res čuden plen

V noči med torkom in sredo so ambulanto dr. Fabia Petrossija in dr. Franca Pitacca v Ul. del Rivo 46 obiskali tatovi. Njihov plen je bil dokaj nenavaden; odnesli so namreč snopič zdravniških potrdil, ki so bila še nedotaknjena, več pečatov SAUB in aparat za merjenje krvnega pritiska.

TRŽAŠKI VELESEJEM
TRG DE GASPERI 1
nauticamp 81
7.-15. marca
5. RAZSTAVA NAVTIKE, PRIKOLIC IN OPREME ZA KAMPIRANJE
URNIK: 15,30-20 (sob. in ned. 10-20)
Vstopnina: 2.000 lir
znižana: 1.500 lir

Tržaška občina se pridružuje žalosti družine ob smrti občana

Claudia Acerbija

bivšega tržaškega občinskega svetovalca od leta 1972 do 1978,

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

KULTURNI DOM

GOSTOVANJE DRAME SNG IZ LJUBLJANE

IVAN CANKAR

HLAPCI

Režija MILE KORUN

Jutri, 7. marca, ob 20.30: abonma red B — prva sobota po premieri; abonma red F — druga sobota po premieri.

V nedeljo, 8. marca, ob 16. uri: abonma red C — prva nedelja po premieri; abonma red G — druga nedelja po premieri.

V ponedeljek, 9. marca, ob 16. uri: abonma red H — mladinski; abonma red I — mladinski. **Ob 20.30:** abonma red D — mladinski v sredo.

Ker so abonmaji združeni, prosimo vse, razen abonentov reda D, da dvignejo nove številke sedežev v Kulturnem domu vsak delavnik od 10. do 12. ure ali eno uro pred pričetkom predstave.

KD VESNA
vabi na
otvoritev razstave
BOGOMILE DOLJAK

ki bo jutri, 7. marca, ob 20.30 v prostorih doma Albert Sirk. O delu umetnice bo spregovoril etnolog Naško Križnar iz Nove Gorice. Nastopila bo trebenska dramska skupina s prizorom «Boston 1908» v režiji Draga Gorupa.

Prosveta

Ob prazniku žena v Ljudskem domu v Trebčah bo jutri, 7. marca, ob 20.30 «Družabni večer» s sodelovanjem šolsk· mladine in godbe na pihala Viktor Parma. Vabita ZŽI Trebče in KD Primorec.

ZŽI - Opčine vabi na «Proslavo 8. marca», ki bo jutri, 7. marca, ob 20. uri v Prosvetnem domu. Sodelovali bodo folklorna skupina ter domači ženski in moški pevski zbor. Poskrbljeno bo za dobro voljo in prigrizek.

OBČINA TRST

XIII. ODDELEK
URBANISTIKA IN PROMET
Upravni odsek
Prot. št. XIII - 77 - 114/34-9
Predmet: varianta št. 25 splošnega regulacijskega načrta občine Trst

ŽUPAN,

na podlagi odloka predsednika deželnega odbora št. 01/Pres. 8/P.U. z dne 21. 1. 1981, objavljenega v izvlečku v Uradnem vestniku avtonomne dežele Furlanije - Julijske krajine št. 20 z dne 17. 2. 1981 in s katerim je bila odobrena varianta št. 25 splošnega regulacijskega načrta občine Trst;

na podlagi 10. člena zakona št. 1150 z dne 17. avgusta 1942;

obvešča,

da je od dneva objave tega razglasa ter za vso dobo njene veljave varianta št. 25 splošnega regulacijskega načrta občine Trst deponirana skupaj z odobritvenim odlokom in na prost vpogled občinstvu v občinskem tajništvu, soba št. 607, XIII. oddelek — Urbanistika in promet, prehod Costanzi št. 2, 4. nadstropje.

Kdor želi, si jo lahko ogleda v uradnih urah (ob delavnikih od 12. do 13. ure).

Trst, dne 6. marca 1981

GLAVNI TAJNIK
(dr. Beniamino Rava)

ŽUPAN
(odv. Manlio Cecovini)

Včeraj - danes

Danes, PETEK, 6. marca
DANICA

Sonce vzide ob 6.34 in zatone ob 17.58 — Dolžina dneva 11.24 — Luna vzide ob 6.50 in zatone ob 18.05

Jutri, SOBOTA, 7. marca
TOMAŽ

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 8,5 stopinj, najnižja 4, ob 18. uri 8 stopinj, zračni tlak 1017 mb. ustaljen, brezvetrje, vlaga 71-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 6,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Caterina Cavicchi, Carmine Del Prete, Alessandra Scarpellini, Donatella Palmolungo, Mattia Comar, Massimiliano Spazzapan, Elena Reggente.

UMRLI SO: 79-letni Pietro Marzio, 82-letni Antimo Di Fronzo, 70-letni Matteo Tonelli, 73-letna Lidija Križmančič vd. Corbatti, 68-letni Leonello Demarchi, 69-letni Salvatore Raciti, 87-letna Lucia Benvenuti por. Veronese, 82-letna Caterina Valcich por. Filippas, 79-letna Rosalia Curet por. Vallon, 34-letni Riccardo Simonit, 71-letni Luigi Pines, 40-letni Giovanni Pujas, 51-letni Claudio Acerbi in 79-letna Caterina Policky vd. Courir.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Trg S. Giovanni 5, Campo S. Giacomo 1, Ul. Dei Soncini 179, Ul. Revoltella 41.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Trg Garibaldi 5, Ul. Diaz 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Trg Garibaldi 5, Ul. Diaz 2.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel 226-165; Občine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225 141; Bužje polje Zgonik: tel 225 596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209 197; Žavlje: tel. 213 137; Milje: tel. 271 124.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20.00 do 8. ure tel. 732 627, predpraznična od 14 do 21. ure in praznična od 8. do 20. ure, **tel. 68-441.**

Gledališča

Slovensko stalno gledališče iz Trsta bo z enodejanko Dacie Maraini «Ženski na podeželju» gostovalo danes, 6. t.m., ob 20. uri v Kopru in jutri, 7. t.m., ob 18. uri v Hrvatinih.

VERDI
Danes, ob 20. uri, tretja predstava Verdijevega «Trubadurja». (red B/E). Dirigent G. Rivoli, režiser A. Fassini. Prodaja vstopnic od danes dalje pri gledališki blagajni.

* * *

V torek, 10. t.m., ob 20. uri (red A/B) bo na sporedu Bellinijeva opera «Mesečnica». Dirigent Oliviero de Fabritiis, režiser Filippo Crivelli.

V ponedeljek, ob 18.30 bo v veliki dvorani Krožka za kulturo in umetnost kritik Lorenzo Arruga spregovoril o Belliniju, o «Mesečnici» in njenem pomenu v okviru italijanske melodrame.

AVDITORIJ
Danes ob 20.30, bo na sporedu «Karl Valentin Kabarett» v uprizoritvi Stalnega gledališča dežele Furlanije - Julijske krajine. Režija Giorgio Pressburger. V abonmaju odrezek 3 - red: prost.

ROSSETTI
Danes, ob 20.30 bo na sporedu izven abonmaja delo Rossa di San Seconda «Le esperienze di Giovanni Arce, filosofo». Nastopa Mario Scaccia. Režija Lamberto Puggelli. Za abonente popust. Rezervacije pri osrednji blagajni.

* * *

Od torka, 10. t.m., bo na sporedu Pirandellovo delo «Il piacere dell'onestà». Nastopa Alberto Lionello. Režija Lamberto Puggelli. V abonmaju odrezek 6. Rezervacije pri osrednji blagajni.

Koncerti

Absolutna novost Giulia Viozzija in Suita «Pulcinella» Strawinskega sta skladbi na programu nedeljskega koncerta v Avditoriju. Viozzijeva novost je Koncert za trobento, rog, tubo in godala. Skladatelj ga je napisal na prošnjo komornega orkestra gledališča Verdi in ga tudi njemu posvetil. Solisti so Elia Savino (trobenta), Luciano Veronese (rog) in Maurizio Bardini (tuba).

Pri blagajni v Pasaži Protti prodaja vstopnic.

Kino

Ariston 16.00—22.00 «Gloria - una notte d'estate». Barvni film.
Eden 17.30 «Toro scatenato». Robert De Niro. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Ritz 18.00 «Laguna blu». Brooke Shields, Christopher Atkins. Barvni film. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Exelsior 17.00 «La banchiera» R. Schneider. Barvni film.
Grattacielo 16.30 «Pomi d'ottone e manici di scopa». Walt Disney.
Fenice 16.30 «Speed - driver». F. Testi, S. Berger. Barvni film.
Aurora 16.30 «Fantozzi contro tutti». P. Villaggio.
Cristallo 16.30 «Il bisbetico domato». A. Celentano, O. Muti. Barvni film.
Vittorio Veneto 16.30 «Marion lay lady - superporno». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Capitol 16.30 «Mi faccio la barca». J. Dorelli, L. Antonelli. Barvni film.
Moderno 16.30 «Non ti conosco più amore». M. Vitti, J. Dorelli, L. Proietti. Barvni film.
Lumière 16.30 «La professoressa di scienze naturali». Barvni film.
Mignon 15.00 «Laura, primizia d'amore». Režija D. Hamilton. Barvni film. Prepovedan mladini pod 18 letom.
Nazionale «Incontri molto particolari». Prepovedano mladini pod 18. letom.
Filodrammatico 14.00 «I vizi sono bagnati». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.
Radio 16.00 «Porno holocaust» Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Volta (Milje) 17.00 «Ultraporno sexymowie». Barvni film. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Razstave

V Ljudskem domu v Trebčah razstavljajo vaške slikarke Vilma Padovan, Zlatka Lokatos, Rossella Chicco in Ilva Bishop. Urnik: danes od 20. do 22., jutri od 17. do 20. ure.

Čestitke

Včeraj je praznoval 16. rojstni dan ALEKSANDER GRUDEN. Vse najboljše mu želi klapa sedmih.

Danes, 6. marca, se bo v Gropadi srečal z Abrahamom naš dragi stric ARGEO COVACH. Da bi bil še na mnoga leta zdrav in veselo razpoložen kot danes, mu iz vsega srca želijo Jelka in Ladi, posebno pa Betty in Walter.

GLASBENA MATICA TRST
Sezona 1980-81
7. abonmajski koncert
Danes, 6. marca 1981, ob 20.30 v Kulturnem domu v Trstu
Komorni zbor Radiotelevizije Ljubljana
Dirigent: JOŽE FÜRST
Prodaja vstopnic v pisarni GM od 9. do 11. ure in uro pred pričetkom koncerta pri blagajni Kulturnega doma.

ZŽI-UDI iz zgoniške občine vabi na proslavo
MEDNARODNEGA DNEVA ŽENA
danes, 6. t.m., ob 20. uri v osnovni šoli v Zgoniku.
Sodelujejo otroci osnovne šole iz Saleža, gledališka igralka SSG Mira Sardoč, kvintet kljunastih flavt GM, lutkovni odsek KD Valentin Vodnik ter ženski in mešani pevski zbor Rdeča zvezda.

Razna obvestila

Društvo slovenskih naravoslovcev in tehnikov Tone Penko vabi na predavanje z naslovom **«Lišaji kot indikatorji čistega zraka»,** ki bo v Gregorčičevi dvorani, Ul. sv. Frančiška 20, danes, 6. marca, ob 20. uri. Predavala bo prof. Marinka Pertot. Vljudno vabljeni

Fotokrožek Trst 80. Dobimo se danes, 6. marca, ob 20. uri v sejni dvorani ZSKD, Ul. sv. Frančiška 20/II. Pogovorili se bomo o bodočem delovanju in o drugih važnih točkah. Vabimo čim večje število ljubiteljev fotografije, ki bi se radi vključili v to tehnično dejavnost. V načrtu imamo fotografski tečaj.

Zveza žensk Mačkolje vabi na praznik žena, ki bo v nedeljo, 8. marca, ob 18. uri v Srenjski hiši v Mačkoljah.

Bazoviške žene priredijo ob mednarodnem dnevu žena v nedeljo, 8. marca, ob 19.30 v Bazoviškem domu «Kulturni večer». Nastopajo člani SSG, z lepljenko «Bazovica», mešani zbor Lipa in zbor osnovne šole Primož Trubar. Recitacije: Dve mandr'jerki.

Pred kratkim je na filozofski fakulteti diplomirala

NEVA BIZJAK - MANOLO

Iz vsega srca ji čestitajo tete in strici.

Dijaki 4. razreda učiteljišča čestitajo svoji profesorici

NEVI BIZJAK

ob uspešno opravljeni diplomi.

Mali oglasi

telefon (040) 79 46 72

16-LETNA hitra strojepiska išče zaposlitev. Telefon štev. 228318.

OSMICO je odprl Ignacij Štrajn — Križpot 84 (Mačkolje). Toči belo in črno vino.

PRODAM fiat 128 letnik 1972. Telefon 764-263.

OSMICO je odprl Zvonko Ostrouška — Zagradec 1. Toči belo in crno vino.

PRODAM večjo količino kokošjega gnoja. Jožef Peric, Peč št. 50 — teleron 882-057.

IŠČEM opremljeno majhno stanovanje v okolici Sv. Ivana v najem. Telefonirati v opoldanskih urah na št. 567-367.

PRODAMO zazidalne parcele različnih površin v Dolu, ob državni cesti. Telefonirati v večernih urah na št. 0481 - 5728.

RIBARNICA v Nabrežini je ponovno odprta. Priporoča se cenjenim strankam.

PRODAM velik voz s prikolico za traktor. Zmogljivost 50 stotov. Mario Devetak, Ul. Zanetti 22, Sovodnje, tel. 882-112

OSMICO je odprl Benedikt (Diko) Žerjal, Boršt št. 74. Toči belo in črno vino.

PRODAM 2 leseni okni 85×135 cm, opremljeni z ovojnicami. Kovic Franc. Slataper 1/c - Sovodnje.

23 LETNA uradnica išče kakršnokoli zaposlitev. Ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6, pod šifro «Vestna».

OSMICO je odprl Lupinc v Praprotu. Toči belo in črno domače vino.

PRODAMO zidarski žerjav 16x16 metrov, 350-litrski mešalec in 2,5-tonski tovornjak znamke OM. Informacije po telefonu 83081 (Gorica).

NUJNO iščem stanovanje v najem v mestu ali na Krasu. Telefonirati v večernih urah na št. 723771.

OSMICO je v Doberdobu odprl Arnaldo Jarc - Kukukov. Toči belo in črno vino.

OBČINA Dolina razpisuje javne natečaje za dve mesti šoferja (eno mesto je namenjeno mladim, ki so vpisani v posebnih brezposelnih seznamih) in tri mesta splošnega delavca (eno mesto je namenjeno mladim, ki so vpisani v posebnih brezposelnih seznamih). Rok zapade 10. 3. 1981 ob 12. uri. Podrobnejše informacije na oglasni deski na občinskem sedežu ali v občinskem tajništvu v uradnih urah.

Prispevki

V spomin na Stanka Pertota darujeta Gracijela in Aleksij Civardi 10 tisoč lir za SZ Bor.

TRIURNA SPLOŠNA STAVKA

Krminski občani odločno na strani pravičnega boja delavcev Tec Friuli

Dežela naj na celovit način reši obrate v krizi - Prihodnji teden sestanek z De Carlijem

Krmin je včeraj soglasno kot še nikoli doslej pokazal svojo občutljivost do zaposlitvenih vprašanj v industrijski coni. Med splošno triurno stavko, ko je bilo delavsko zborovanje na trgu svobode, so bili v tem kraju zaprti vsi javni lokali in vse trgovine. Kako tudi ne bi bili, ko pa je v času, odkar so zaprli tovarno Tec Friuli, v obtoku 600 milijonov lir manj.

Na zborovanju, ki ga je pozdravil tudi župan Nunin, je v imenu enotne sindikalne organizacije spregovoril Luciano Bon. Ponovil je nekatere zaskrbljujoče vesti, po katerih se izgubi 5.000 delovnih mest lahko v sedanji fazi pridruži izguba nadaljnjih 2.500 delovnih mest v kriznih tovarnah SIMO, AAA, Detroit, Inteco, Tec Friuli in podgorski tekstilni obrat.

Sindikati zahtevajo od dežele, je dejal Bon, da sestavi celovit načrt o pomoči vsem kriznim obratom. Pomoči pa ne bo mogoče doseči z enotnim načrtovanjem za celotni deželni teritorij, ampak s posebnimi posegi v korist industrijskih obratov na področju Gorice in Trsta, kjer prihaja do neverjetnih primerov izsiljevanja podjetnikov. Primeri kažejo, da ti podjetniki že eno leto po odprtju tovarne grozijo z zaporo, če ne prejmejo deželnega prispevka. Iz tega razloga je nevzdržna primerjava deželnega odbornika De Carlija med Gorico, kjer se tovarne zapirajo, in Pordenonom, kjer jih odpirajo. Bon je dejal, da je poglavitna skrb sindikatov prav zavarovanje delovnih mest. To bo tudi poglavitna zahteva, s katero se bodo sindikati predstavili prihodnji teden na sestanku z De Carlijem, na sestanku, ki ga je med sindikalnim zborovanjem po telefonu najavil sam De Carli.

Bon je izrazil svojo zaskrbljenost zaradi počasnega reševanja podjetja Tec Friuli, kjer likvidator hoče odpustiti vse delavce (z veliko materialno škodo zanje) in jih potem postopoma ponovno zaposliti. Sindikat sprejema tudi možnost, da do julija zaposlijo 150 delavcev, ostali pa ostanejo v dopolnilni blagajni. Zanje je potem še vedno možnost zaposlitve na starem delovnem mestu ali pa, na osnovi mobilnosti delovne sile, v kakšnem drugem obratu.

Sindikalist Bon se je začudil spreminjanju stališča odbornika De Carlija, ki danes napada sindikate, med svojim obiskom v Tec Friuli pa je sindikatu izrekel priznanje za njegovo resno stališče. Vsekakor bodo odbornika sodili po dejanjih, je še dodal sindikalist.

Krminska industrijska cona ni dosegla tiste razvojne stopnje, ki so si jo zastavili njeni načrtovalci. Obsega 700 delovnih mest, imeti pa bi jih morala tisoč. Za njeno dobro delovanje je potrebno razviti obrtniške dejavnosti in upoštevati važnost kmetijskega sektorja.

Po zborovanju je bila v gledališki dvorani razširjena seja občinskega sveta, na kateri so soglasno ugotovili, da ves Krmin stoji za pravičnimi zahtevami po ohranjanju zaposlitvene ravni.

Pobratenje Tolmina z Vicchiom

Številna delegacija občinske skupščine Tolmin bo danes odpotovala v toskansko mesto Vicchio, kjer bo prisostvovala slovesnosti o pobratenju teh dveh občin. Danes namreč v Vicchiu praznujejo občinski praznik. Z njim se spominjajo osvoboditve pred 36 leti s strani odporniških enot. Na prireditvi bosta sodelovala tolminski pevski zbor in godba na pihala.

Objavili so razpis dražbe podjetja SIMO v Tržiču. Dražba bo 14. aprila, izklicna cena pa znaša nekaj nad 6 milijard lir. Najnovejša vest z goriškega industrijskega sektorja govori o tem, kako globoko je v krizi in kako se industrija razprodaja najboljšemu ponudniku. Tako pri nas na Goriškem in na Tržaškem. Toda v Vidmu in v Pordenonu rasejo tovarne kot gobe po dežju.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

v sodelovanju z **Zvezo slovenskih kulturnih društev in Zvezo slovenske katoliške prosvete**

GOSTOVANJE DRAME SNG IZ LJUBLJANE

V torek, 10. marca 1981, ob 20. uri v gledališču VERDI

IVAN CANKAR

H L A P C I

Režija MILE KORUN

Goriški abonma

Na predstavo bo udeležence s Krasa pripeljal avtobus, ki bo vozil po običajnem voznem redu. Do prevoza z avtobusom imajo pravico samo abonenti. Vsi, ki stopijo na avtobus, morajo zato imeti s sabo abonmajsko izkaznico.

VEČJA VREDNOST DOLARJA

BO KMALU SKODELICA KAVE SPET DRAŽJA ZA 50 LIR?

V 19 letih smo od 60 lir prišli na sedanjih 300 lir - Vznemirjenost pri ljubiteljih žlahtne tople pijače

Bo skodelica kave spet dražja? To vprašanje si postavljajo v teh dneh Goričani in z njimi najbrž vsi prebivalci Italije, saj že več dni beremo v časopisih vznemirljive vesti, da se uvozniki kave menijo, kako bi za tisoč-tisoč petsto lir podražili ceno kilogramu kave. Uvozniki tožijo, da je cena kave poskočila zaradi spremenjene vrednosti tečaja med liro in dolarjem. Na drugi strani pa prežilci kave pravijo, da so se podražili stroški za uporabo električne energije in za plače delavcev. Svoj lonček k temu dodajajo tudi kavarnarji, ki pravijo, da so se tudi njihovi režijski stroški podražili, od električnega toka do najemnin in do plač uslužbencev zaradi vedno naraščajoče draginjske doklade. Sicer pa nekateri pravijo, da bi lahko še precej časa ostali pri sedanjih cenah skodelice. Gre pa v teh primerih v glavnem za tiste kavarne, kjer nimajo delovne sile in se zato podražitev režijskih stroškov pozna mani kot v drugih primerih.

Cena skodelice kave se je zadnjič menjala pred nekaj več kot letom dni, od takratnih 250 na 300 lir. Tu pa tam sicer še vedno pijemo skodelico kave za 250 lir. V Rimu in nekaterih drugih večjih mestih pa je treba plačati, vsaj v nekaterih lokalih, za skodelico kave tudi do 350 ali 400 lir.

V roke smo dobili cenik iz leta 1962, iz katerega je razvidno, da je bila takrat cena skodelice kave v Gorici 60 lir. Že pri sedanjih cenah smo torej v devetnajstih letih imeli kar 400-odstotno podražitev.

Sicer pa velja zabeležiti tudi to: ko cena skoledici kave poskoči za borih petdeset lir, se vsi razburjamo in veliko govorimo o tem. Ko gremo v trgovino oblačil ali čevljev in ugotovimo, da se je, v primerjavi s prejšnjo sezono, cena obleke, ali para čevljev podražila za deset, dvajset ali petdeset tisoč lir, takrat molčimo in plačamo.

V ponedeljek seja občinskega sveta

Goriški občinski svetovalci se bodo ponovno sestali v ponedeljek, 9. marca, ob 18. uri. Na dnevnem redu imajo vrsto ratifikacij odborovih sklepov. Precej govora pa bo o urbanističnih vprašanjih. Svetovalci bodo namreč razpravljali o ugovorih deželnega tehničnega urada, ki je, kot se je izvedelo, zavrnil nekatere sklepe urbanističnega značaja, ki jih je svojčas sprejel občinski svet. Govora je, da so zavrnili načrt za tako imenovano mestno vodilno središče na področju med ulicami Duca d'Aosta, Buonarotti, Trento in Korzom Italija. Še v prejšnjem občinskem svetu so namreč sprejeli načrt, ki je predvideval, da se na tem področju zgradijo samo stopnice (nekatere so tam že zgrajene) in da se postopoma porušijo enodružinske hiše ali nekajnadstropne stare stavbe. Precej je bilo ugovorov proti temu načrtu in zdi se, da so na deželi te ugovore, ali vsaj del teh ugovorov, sprejeli. Svetovalci se bodo v ponedeljek spoprijeli tudi z volitvami zastopnikov občine v neke odbore in ustanove in sestavili seznam ljudskih sodnikov. Govor bo tudi o liberalni interpelaciji o protosinhrotronu na doberdobski planoti.

25 LET
SLOVENSKE KULTURNO-GOSPODARSKE ZVEZE

Jutri, v soboto, 7. t.m., ob 15. uri, bo v deželnem avditoriju v Gorici, Ul. Roma 26, okrogla miza na temo:

GORICA, ODPRTA MEJA IN OSIMSKI SPORAZUMI

Vabljeni!

Spet na vrsti planinsko predavanje

Ljubitelji planin so v sredo zvečer v predavalnici v Ulici della Croce z zanimanjem sledili predavanju ljubljanskega študenta Gojka Zupana, člana markacijske skupine, ki deluje v sklopu Planinskega društva Ljubljana matica. Predavatelj je orisal delo ljubljanskih markacistov na nekaterih poteh v Triglavskem pogorju, ki sodijo v njihovo upravo. Predstavil ga je predsednik SPD Vlado Klemše, ki je tudi dejal, da se moramo tem mladim markacistom zahvaliti, da je naša pot v gore varna.

Na naši sliki poslušalci in predavatelj.

Mauro Mauri spet v galeriji osnovne šole v Solkanu

Goriški slikar Mauro Mauri je v sami Gorici manj poznan, kot bi po svoji že precej dolgoletni ustvarjalnosti lahko bil. Tega pa je v precejšnji meri kriv sam, saj je imel tu eno samo samostojno razstavo (in sicer prvo). Sicer je razstavljal vedno drugod. Pred dnevi je odprl samostojno razstavo v galeriji osnovne šole v Solkanu. V skupinskih razstavah se je bil tudi že prej oglasil v Sloveniji, toda to je njegova prva samostojna razstava onstran meje.

Mlad slikar — pri 36. letu je — ima za seboj dvanajstletno dejavnost in zelo sklenjeno razvojno pot. Izšel je iz goriške «Scuola d'arte», kjer mu je bil učitelj Mocchiutti. Bistveno ga je ta uvedel na slikarsko pot. V prvi fazi svojega snovanja se je Mauri držal učiteljevih smernic tudi v motiviki: šlo je povečini za krajinarstvo. Vendar je bilo že tu opaziti, da zanimata Maurija obe izrazni komponenti, to je barva in črta, kot nosilki konflikta, ki ga človek doživlja v utesnjujoči stvarnosti. V simbolni zasedbi je začela barva prevzemati vlogo svobodnega prostora, medtem ko je črta začela ta prostor odmerjati in s tem ožiti. Ko se je v svoji drugi fazi slikar pomeril v abstraktni govorici, je prišlo to še bolj do izraza.

Pričujoča razstava pomeni v Maurijevem ustvarjanju začetek novega poglavja: tu je namreč razobesil dela, ki pomenijo zaključek abstraktne faze, in pa dela, ki napovedujejo čisto novo smer. Gre za lesene slike objekte, v katerih je barva ohranila svojo prejšnjo vlogo, črta pa je postala sedaj «otipljiva», spremenila se je v deščice, ki naj bi zgovorno urejale prostor, toda rezultat je vedno isti: namesto urejenosti smo se znašli v utesnjujoči mreži, večinoma mračno prevlečeni, v posameznih «poljih» tu pa tam «zavpije» barva precej neenakomerno, kar vsekakor najlepše učinkuje. Odločno vertikalne, oknicam podobne «slike» so v vsakem pogledu izredno pretehtane in po svoje uravnotežene, in to že samo po sebi priča o resnosti in poglobljenosti slikarjevega snovanja in zrelosti njegove govorice.

m. r.

RAZSTAVA OB PRAZNIKU

Pet let uspešnega dela tržiške sekcije WWF

Z občino in drugimi društvi sodelujejo pri čiščenju gozdiča v okolici utrdbe «La rocca»

Tržiška sekcija svetovnega sklada za varstvo narave — World Wildlife Fund je nastala pred petimi leti. Pobudo so dali nekateri navdušeni ljubitelji narave ob ugotavljanju, da se tudi na tržiškem področju uničuje pod pretvezo industrializacije in širjenja modernih naprav naravno ravnotežje.

V petih letih je število članov te sekcije postopoma naraščalo in sedaj imajo v tej organizaciji že 250 navdušenih ljubiteljev narave. Ob priliki pete obletnice so v tržiški galeriji «Alle vecchie mura» priredili razstavo o njihovem delovanju. Na tej razstavi so izrezki iz časopisov, letaki, plakati, fotografije s številnih njihovih akcij v dokaz bogate petletne dejavnosti. Izdajajo tudi svoje ciklostilirano glasilo z naslovom «Il riccio» (ježek).

V okviru njihovega uspešnega delovanja sodijo akcije za pogozdovanje kraškega griča nad Tržičem v sodelovanju z občinsko upravo in s šolami. Lani so začeli tudi z akcijo ovrednotenja in ohranitve zelenih površin v mestnem središču. Pripravili so načrt za ohranitev tako imenovane «Cavanate», močvirnatega kraja ob kanalu Brancolo. Ohraniti hočejo ta kraj takega, kot je bil nekoč. Zbirali so podpise proti lovu in proti nameravani postavitvi jedrske centrale v Fossalonu. Izdali so nekaj knjig o naravnih lepotah Krasa nad Tržičem. Zavzeli so se, da bi paro, ki uhaja iz tržiške termocentrale, koristno uporabili za gretje Tržiča in ustrezni načrti dokazujejo, da bi na ta način privarčevali precej energije, saj bi s to paro lahko ugodili precejšnjim potrebam.

Skratka, delali so na vseh tistih področjih, na katera smo v sodobni potrošniški družbi prepogosto pozabili.

Prav v teh dneh pa imajo na sporedu še eno drugo akcijo. Sporazumno s tržiško občinsko upravo, speleološkim društvom ki upravlja muzej v utrdbi «La rocca» in prostovoljnimi gasilci, čistijo gozdiček na griču nad Tržičem okrog že imenovane utrdbe. Več desetin ljudi se zbira ob nedeljah na tem griču in skrbi za kar bi morale skrbeti državne ali krajevne oblasti. Nikomur pa ni do tega, da bi čistil gozd, tako kot so delali nekoč.

Ob tem bodo imele precej besede prostovoljne gasilske čete, ki jih v tem času v raznih krajih naše dežele ustanavljajo po napotilu deželne uprave. Tako četo so ustanovili pred nekaj tedni v Tržiču in se je že lotila dela skupno z drugimi društvi, v Ronkah pa se je ta četa ustanovila pred nekaj dnevi in najbrž bo tudi ta pričela skrbeti za čiščenje Krasa na obronkih nad Selcami in Romjanom, t.j. na področju občine Ronke.

Delavci Inteco na pokrajinski upravi

Sindikalna delegacija podjetja Inteco iz Gorice je včeraj obiskala pokrajinskega odbornika Tomata. Spremljali so jo tudi načelniki skupin Agati, Bratina, Cej, Bressan; navzoč je bil tudi predstavnik federacije kovinarjev Valenta.

Člani tovarniškega sveta so povedali, da obstaja povpraševanje po kontejnerjih, vendar bi bilo potrebno odpraviti «mrtve teke», s tem, da bi začeli s serijskim delom.

Delavci tega kovinarskega podjetja so namreč v dopolnilni blagajni in v nevarnosti, da izgubijo delo.

Jutri v Novi Gorici folklorna prireditev

V Kulturnem domu v Novi Gorici bo jutri zvečer ob 29. uri zanimiva kulturna prireditev z naslovom: «Srečanje ljudskih pevcev, godcev in skupin iz Primorske». Nastopajo posamezniki in skupine z obeh strani meje. V programu bodo sodelovali Godci iz Rezije, folklorna skupina «Karol Pahor» iz Pirana, Beneški Blumarji iz Črnega vrha, beneška folklorna skupina, ženska pevska skupina «Stu ledi» iz Trsta, folklorna skupina «Travnik» iz Gorice, folklorna skupina «Ivan Laharnar» s Šentviške gore, pevke iz Ravne, folklorna skupina «Stu ledi» iz Trsta ter rezijanska folklorna skupina. Kot je razvidno iz programa bo večer zelo zanimiv. Posebej lahko še omenimo, da se bodo vsi ti folkloristi, godci in pevci zbrali tokrat prvič v takem sestavu. Pravilno bi bilo, da bi kdaj kasneje ta program izvedli tudi kje na Goriškem, na tej strani meje.

Cvetličarne bodo v nedeljo odprte popoldne. To so nam sporočili iz pisarne združenja goriških trgovcev. Cvetličarne bodo odprte ob prazniku mednarodnega ženskega praznika.

ŽENSKE PROSLAVE 8. MARCA NA GORIŠKEM

Mednarodni praznik žena, ki ga v vsem svetu praznujejo ob priliki 8. marca, bodo slovenske žene na Goriškem počastile z raznimi manifestacijami v teh dneh. Osrednja proslava, v priredbi ženskega iniciativnega odbora, bo v predavalnici in stranskih prostorih ZSKD v Ulici della Croce 3 drevi ob 20. uri. Poleg priložnostnega govora so predvideni v kulturnem sporedu še nastopi harmonikarskega ansambla GŠ. učencev osnovne šole «Ivana Roba» s pevsko-recitacijskimi točkami in nastop mešanega mladinskega pevskega zbora iz Štmavra.

Podobna srečanja žensk bodo jutri, v soboto, 7. marca, v večernih urah v Domu Andreja Budala v Štandrežu, kjer proslavo prireja prosvetno društvo «Oton Župančič», v Sovodnjah, kjer se bodo žene srečale v gostilni Pri Mirotu, na Vrhu, kjer se bodo žene, na pobudo prosvetnega društva «Danica» zbrale v gostilni Pri Devetaku in v Doberdobu, kjer vabi prosvetno društvo «Jezero» kraške žene na večerjo v gostilno Pri Drejčetu.

Z avtom zapeljal v kanal Brancolo

Včeraj so karabinjerji našli izginulega 40-letnega Arriga Rodislovicha. Za njim je pred petimi dnevi izginila vsaka sled in v časopisih so se pojavile poizvedbe po tem ne povsem prištevnem občanu iz Tržiča. Zadevo je Rodislovich včeraj sam pojasnil. V petek je mož s fiatom 500 zapeljal v kanal Brancolo. Ko se je potapljal, ga je samomorilski popadek popustil in je priplaval na breg. Očitno pod šokom se je vse do včeraj skrival. Ko jo je peš mahal proti Gradišču, pa ga je ustavila karabinjerska patrulja. Pri izpraševanju je izvedela za bedno zgodbo in tudi za kraj, kje je potopljen avtomobil.

Skok iz 4. nadstropja

Včeraj zjutraj ob 9. uri je z balkona v četrtem nadstropju skočila na dvorišče v Ul. S. Anna 19 v Tržiču 33-letna Mirella Milevi. Umrla je poldrugo uro po prevozu v bolnišnico. Ženska je bila ločena od Feliceja Delleve in je živela pri svojih starših.

Na pokrajinski cesti v Villa Luisi je avtomobilist 21-letni Luca Corazza povozil kolesarja 71-letnega Ernesta Vittora iz Škocjana. Nesreča je nastala zato, ker je kolesar nahitroma zapeljal čez cesto proti svojemu domu. V bolnišnici se bo zdravil 30 dni.

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU

DACIA MARAINI

ŽENSKI NA PODEŽELJU

V nedeljo, 8. marca, ob 17.30 v dvorani PD Jezero v Doberdobu.

Gledališča

V dvorani v Solkanu bo PDG danes predvajalo Molierovega «Don Juana ali kamenitega gosta» ob 11.30 za EGŠ in za abonma S - petek ob 20. uri.

Kino

Gorica

VERDI 17.30—22.00 «Odio le bionde». E. Montesano in C. Klery. Barvni film.
CORSO 17.30—22.00 «Toro scatenato». R. De Niro. Prepovedan mladini pod 14. letom.
VITTORIA 17.00—22.00 «Corpi bollenti d'amore». Prepovedan mladini pod 18. letom.

Tržič

PRINCIPE 17.30—22.00 «Shining».
EXELSIOR 16.30—22.00 «Fantozzi contro tutti».

Nova Gorica in okolica

SOČA 18.00—20.00 «Resnične zgodbe III. del». Nemški film.
SVOBODA «Rollerball». Ameriški film.
DESKLE 19.30 «Človek z jekleno masko». Angleški film.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Marzini, Korzo Italija 89, tel. 84443.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Al redentore, Ul. f.lli Rosselli, tel. 72340.

✝

Naznanjamo žalostno vest, da je nenadoma umrl naš dragi

JOŽEF ZAVADLAV

Žalujoča sinova Viljem in Ivan z družinama

Štandrež, 6. marca 1981

Pust ali karneval je za nami. Kot poroča francoska tiskovna agencija iz Ria de Janeira, so imeli tam kar 225 mrtvih, ustrezno število ranjenih, 926 je bilo napadov, 299 kraj, pomoči v bolnišnicah pa je iskalo nad 15 tisoč ljudi. Gornji lepotici pa, kaže, ni bilo hudo...

Ženska in njena stvarnost

RES PRESENETLJIVI PODATKI ANKETE: ZA NADALJNJO LIBERALIZACIJO SPLAVA

Komaj 17,6 odstotka anketirancev za omejevalni predlog Gibanja za življenje, medtem ko naj bi bilo 53 odstotkov Italijanov za večjo sprostitev

Takoj po razsodbi ustavnega sodišča o predlogih za referendume se je za «prepuščene» na preverjanje ljudske volje začela propagandna kampanja. Začele so se razprave, vnele debate, prišlo je tudi do večjih manifestacij.

Kakor je bilo pričakovati, se je največja aktivnost razvnela ob dveh referendumih proti obstoječemu zakonu o prostovoljni prekinitvi nosečnosti. Predloga napadata zakon z nasprotnih strani; radikalci zagovarjajo namreč večjo liberalizacijo zakonskih določil, Gibanje za življenje pa zahteva strogo restrikcijo, tako da dejansko ponovno načenjata razpravo o splavu kot takem.

Vprašanje je izredno pereče in se pravzaprav o njem razpravlja že vrsto let, vse od takrat, ko se je zakon začel snovati. Prerešetano pa je bilo že z načelnega stališča — kaj pravzaprav pomeni in kje se začne pravica do življenja začne? — in tudi s praktičnega vidika — pojav splava obstoja in bo obstajal ne glede na zakon, treba je iskati rešitve.

Več kot očitno je, da bo treba vse ponovno prediskutirati, razložiti, utemeljiti, nakazati in tako naprej, kajti nedopustno bi bilo, ko bi se iz naveličanja ali ogorčenja nad nekaterimi tezami, odrekli nadaljnjemu soočanju stališč ali izražanju lastnega mnenja.

Zato bodo tudi pobude, ki jih Zveza žensk Italije že tradicionalno prireja ob 8. marcu, mednarodnem dnevu žena, namenjene pojasnjevanju stališč organizacije in posameznic, kakor tudi drugih pripadnic ženskega gibanja o splavu, oziroma o dveh referendumih proti zakonu št. 194.

Dvojni «ne», tako bi lahko na splošno strnili stališče ženskega gibanja o referendumih, dvojni «ne», ki ne zagovarja v absolutnem zakona, vendar ga priznava za učinkovito sredstvo, da načne dolgi boj proti pojavu kot takemu.

V tem ni nikakršnega protislovja: izreči se za zakon, ki splav predvideva, še zdaleč ne pomeni, da se prostovoljno prekinjanje nosečnosti uvršča med sredstva za načrtovanje rojstev. Zagovarjati uzakonitev pravice do prostovoljne prekinitve nosečnosti pomeni samo to, da odkrito priznavaš, da splav kot pojav obstoja in da je treba vprašanje načeti tudi na praktični ravni.

Ni namreč vseeno, v kolikšni meri je nek pojav razširjen, ni vseeno, kaj sile, ki tak pojav obsojajo kot greh, preventivno ukrepajo, ni vseeno, če obsodbe letijo samo na legalne posege, ne pa predvsem na mazaški ali skriti splav.

O vsem tem bo do pozne pomladi, ko bi morali na volišča, še veliko razprav in polemik. Že zdaj pa so se začela ugibanja in razna ugotavljanja o usmerjenosti javnega mnenja glede zakona o splavu.

Podatki, ki jih že posredujejo raziskovalci in statistični inštituti, so zelo zanimivi, pa čeprav skoraj izključno indikativnega značaja. Verodostojni bi bili težko, predvsem zaradi obsega raziskav, ki so navadno, da bi bile čim prej izvedene, precej skrčenega obsega.

Tovrstno raziskavo italijanskega javnega mnenja je objavila tudi revija «Amica», ki se je povezala, kakor že večkrat v preteklosti za druga vprašanja, z inštitutom Makno. Intervjuvali so dva tisoč oseb, od katerih je bilo 51,1 odst. ženskega spola, starostni razpon pa je bil zelo širok. Okoli 10 odst. intervjuvanih je sodilo v starostno obdobje od 15. do 19. leta nekaj več v dobo od 20. do 24. leta, približno četrtina vprašanih je imela od 25 do 34 let, skoraj 30 odst. se je gibalo med 35. in 49. letom in končno je bilo slabih 20 odst. starejših od 50 let.

Tudi glede na zaposlitev je bil izbor precej širok. Najštevilneje pa so bile zastopane gospodinje (približno 23 odst.) in uradniki (malenkost manj).

Napresenetljivejši je bil vsekakor podatek, da naj bi bilo približno 53 odst. italijanskega prebivalstva, če seveda dobljeni podatek posplošimo, za nadaljnjo liberalizacijo zakona o splavu. Slabih 30 odst. naj bi zagovarjalo obstoječi zakon, in še najmanjši del, vsega le 17,6 odst. pa za predlog Gibanja za življenje, ki dopušča edinole terapevtski splav.

Ne izjave cerkvenih krogov, ki odločno podpirajo «minimalni» predlog Gibanja za življenje, ne stališča političnih strank, ki so se bolj ali manj odločno zavzele za ohranitev veljavnega zakona, ne narekujejo namreč takih zaključkov.

Najverjetnejši razlagi sta dve: raziskava ni verodostojna ali pa se ljudje odločajo veliko bolj samostojno, ne povsem v skladu z danimi «smernicami od zgoraj».

Zanimivejše od samih podatkov, ti so namreč razčlenjeni glede na razne starostne in interesne kategorije, pa so razlage, ki jih je moč razbrati iz odgovorov. Iz raziskave Makno namreč izhaja, da so moški bolj kategorični od žensk, kar lahko pomeni, da so o stvari bolj poučeni ali pa, da so do celotne problematike bolj ravnodušni od žensk.

Prevladala je druga ugotovitev, ki so jo podkrepili posamezni odgovori žensk. Samo ženskam so bila namreč namenjena določena vprašanja in sicer tista, ki so se nanašala na psihološke momente. Razumljivo je, da ženske splav doživljajo bolj prizadeto in ga zato ne odpravijo z golim «za» ali «proti».

Večina žensk je namreč na vprašanje, «kako presojate žensko, ki je splavila», odgovorila nekako posredno in spravljivo, češ da je treba poznati in preučiti vse okoliščine in šele potem lahko karkoli rečeš. Predno je zakon št. 194 stopil v veljavo, pa je na podobno anketo večina intervjuvank prekinitev nosečnosti ostro zagovarjala ali pa ogorčeno zavračala.

Zelo visok (skoraj 38 odst.) je bil nadalje odstotek žensk, ki so odgovorile, da ne vedo, kaj bi naredile v primeru, da bi zanosile in bi takrat ne hotele imeti otroka. Skoraj izenačeno število intervjuvank, slabih 28 odst. proti približno 34 odst., pa se je izreklo proti, oziroma za prekinitev nosečnosti, ko bi bile osebno prizadete.

Iz razbranih podatkov in še bolj iz dodanih izjav pa je nekako prišlo prepričanje žensk, ki je spominjalo na star rek, ki pravi, da se zarečenega kruha največ poje. Marsikatera je namreč pripisala, da so jo izkušnje, lastne ali pa bližnjih znank in prijateljic, privedle do tega, da o vprašanju ne govori več tako kategorično.

«Najvažnejše pa je,» je na primer zapisala neka intervjuvanka, «da ne goljufamo, ne sebe ne drugih.» Temu priporočilu lahko dodamo še težnjo, ki je tako jasno in odločilno prišla na dan v objavljeni raziskavi: V zakonu bi morala biti zagotovljena pravica, da se odloči sam. Zato pa morajo biti dani tudi konkretni pogoji.

(bp)

SODOBNA OBČILA IN NJIHOV VPLIV NA OTROKA

Televizija mora biti pomembno vzgojno-informativno sredstvo

Kaj je povedala raziskava med učenci nekega 5. razreda

V današnjem sodobnem svetu je napredek tehnike dvignil standard človeka in v vsako hišo je prišel kak tehnični pripomoček kot so gospodinjski stroji ali pa drugi električni aparati, na primer radio, gramofon, televizor itd...

Spregovoril bom o televiziji, ki je mnogokrat predmet žolčnih razprav v družini (družinski člani se kregajo, ker bi vsak hotel gledati svoj program, v hiši pa je samo en televizor) ali v šoli, ker učenec ni pripravil naloge, ker je gledal televizijo in se učiteljica jezi.

Vprašanje je, kdaj je televizija lahko škodljiva za otroke in v kolikšni meri je škodljiva. Škodljiva je, če jo otrok preveč gleda in če jo gleda brez vsakega nadzorstva odraslih. So otroci, ki presedijo pred televizijskim sprejemnikom cele popoldneve in gledajo vse programe brez izjeme. To je škodljivo za oči in za ves telesni in duševni razvoj otroka. Prekomerno gledanje televizije negativno vpliva na šolarja, ker mu lahko zmanjka časa za učenje in igranje, ki sta pomembna dejavnika razvoja otrokove osebnosti. Pri gledanju je otrok pasiven in sprejema vse, kar na enkranu vidi in to pogosto ni prav nič poučno.

Naši otroci morejo gledati programe italijanske, koprske, ljubljanske televizije in programe neštetih privatnih postaj. Mnogo otroških oddaj, zlasti oddaje privatnih postaj, ni primernih za otroke, ker predvajajo razne filme, kjer se poveličuje nasilje in fizična moč, a nimajo vsebinsko nič vzgojnega.

Mladinske oddaje trajajo največ po eno uro in to je za otroka dovolj. Starši naj bi izbirali, katere oddaje naj gleda otrok.

Pred nekaj leti sem izvedel med učenci nekega petega razreda anketo o gledanju televizije in njeni rezultati so bili presenetljivi: 60 odst. učencev je odgovorilo, da gledajo televizijo po več ur na dan in se ne omejijo samo na otroške oddaje, 30 odst. gleda o le otroške oddaje, ostali pa gledajo televizijo le včasih. Na vprašanje, katere programe gledajo, je večina odgovorila, da gleda največ italijanski program, manj učencev, da gleda tudi slovenskega.

Rezultati te ankete niso bili prav nič vzpodbudni, saj pokažejo, da veliko naših otrok presedi precej časa pred televizijskim aparatom. Seveda bi bili podatki popolnejši, če bi bila anketa izvedena na vseh šolah, a že ti skromni podatki pričajo o veliki vlogi, ki jo ima televizija v naših družinah. Naši zamejski otroci bolj malo gledajo mladinske oddaje ljubljanske televizije, ki poleg kratkih mladinskih filmov posreduje tudi zelo vzgojne poljske in češke risanke, lutkovne igrice ter dokumentarne filme o živalih iz raznih delov sveta.

Televizija je zelo pomembno vzgojno-informativno sredstvo, toda gledati jo je treba zmerno brez pretiravanja. Od omenjene ankete so minila tri leta in upajmo, da je stanje danes boljše. Da bi dobili točno sliko o gledanju televizije med našimi učenci osnovnih šol in dijaki srednjih šol, bi bila potrebna ponovna anketa. Do tega bo prišlo, upajmo, že v tem letu, a za starše naj velja pravilo, da naj bi otroci gledali televizijo le po eno uro na dan in omejili gledanje na res kvalitetne oddaje.

Še en nasvet staršem: slovenski otroci naj gledajo čimveč slovenskih oddaj.

PM

Vukmanović v beograjskem «Ninu» o «spominih» Cole Dragojčeve

BEOGRAD — Svetozar Vukmanović - Tempo, katerega knjiga «Boj za Balkan» je te dni izšla iz tiska, je dal izjavo za NIN. Na vprašanje, kakšni so spomini Cole Dragojčeve, je Vukmanović dejal, da je namen tega dokumenta dokazati, da je Makedonija del Bolgarije. Makedonsko ljudstvo pa del Bolgarskega. Dragojčeva trdi, da leta 1941. v Makeoniji ni prišlo do vseljudske vstaje zato, ker se Makedonci čutijo Bolgare in so bolgarsko okupacijo pričakali kot narodno osvoboditev.

V knjigi «Boj za Balkan» želi Vukmanović dokazati, da Makedonci leta 1941. niso začeli množičnega osvobodilnega boja ne za to, ker bi se počutili Bolgare, ampak iz povsem drugih razlogov. Tam sta se za časa vojne spopadali dve usmeritvi: usmeritev KPJ — razvijati vseljudsko vstajo proti vsem okupatorjem in ne dovoliti, kot je dejal tovariš Tito, da bi sadove tega boja pobral kdo drug.

Tej usmeritvi je nasprotovala bolgarska partija, ki je poudarjala, da ni pogojev za množičen narodnoosvobodilen boj in vsiljevala boj za gospodarske prednosti delavskega razreda. Boj proti Nemcem in ne proti Bolgarom. Kominterna pa je zahtevala naj obe partiji sodelujeta v Makedoniji.

Bolgarska osvoboditev je prav tako imela vpliv. Spopad dveh nasprotnih konceptov je demobiliziral del partijskega kadra in to je bil glavni razlog, da se osvobodilni boj v Makedoniji ni z vso silo razplamtel že leta 1941. Važno je, da v Makedoniji med vojno ni bilo «protičet». Če bi Makedonci pričakali Bolgare kot osvoboditelje, bi bolgarska okupatorska oblast lahko oborožila narod za boj proti nam, vendar pa tega ni storila v strahu, ker bi se to orožje obrnilo proti njej.

Na vprašanje, kaj je novo v tej polemiki o preteklih dogajanjih, je Vukmanović dejal, da najvišji bolgarski politični voditelji izjavljajo, da Bolgarija nima czemeljskih želja do sosedov in da vprašanje mej ni sporno, vendar pa še naprej ne priznavajo obstoja makedonskega naroda. Ta nedoslednost ne prispeva k odpravi starih sumničenj. V času vojne bolgarska partija ni zanikala obstoja makedonskega ljudstva. Zdaj taka trditev obstoji v vsakem primeru v spominih Cole Dragojčeve, kakšna zagotovila bi dajal meddržavni dokument o vzajemnem priznanju meja, če bolgarska stran še naprej ne priznava makedonskega naroda. Pa tudi omenjeni spomini niso nastali kar tako. V Bolgariji so jih prevedli v osem jezikov, da bi jih razpečevali po vsem svetu.

Iz umetnostnih galerij

Bratuševa razstava v Gregorčičevi dvorani

V tržaškem Slovenskem klubu je dal na ogled svoja dela akademski slikar Lucijan Bratuš, ki je sicer rojen na Vipavskem, živi in ustvarja pa v Novi Gorici. Razstavil je nekaj slik in litografij. V slednji je občutiti krepko moč grafičnega izraza, ne glede na resnični videz upodobljenega predmeta ali bitja, ki, ju Bratuš ekspresionistično čim bolj razvrednoti. Risarska sposobnost v pravkar nakazanem smislu pa izpričuje njegova grafična okrasitev pesmi Franceta Černigoja, ki so pravkar izšle v biografski nakladi samih 120 izvodov. Njegovi ročno izpisani stihi poezij v navidezno orientalnem črkopisu se čudovito kontrastno ujemajo in povezujejo z napredno razvejanimi risbami.

Lucijan Bratuš je pač izšel iz specialke znanega slovenskega mojstra Marjana Pogačnika in je še kot študent dobil Prešernovo nagrado ALU za grafiko. Bil je nagrajen tudi na Poliskem in drugod. Med osemnajstimi osebnimi razstavami, ki jih je doslej priredil, sta tudi razstava v Milanu in v Gorici. Star pa je Bratuš komaj 30 let.

Je torej v cvetu let, ko nas življenje silno privlači. Zato gledalec njegovih platen, ki visijo v Gregorčičevi dvorani, obstane pred njimi z mešanimi občutki in se vprašuje, od kod tolikšna črnogledost, odkod tako negativen odnos do ženskega lika. Na ploskovito pleskarskih plavkasto-mrkosivih ozadjih vstaja namreč iz sredine okroglin blazinastih oblik srhljiva sloka postava, ki se zdi kot ženska, ki bi jo bili iz kože djali. Le dojke in vitka postava poudarjata njeno ženskost. Njen obraz pa je nespoznaven.

Takšen negativen odnos do ženskega telesa nam pač odkriva zavračanje umetniškega vrednotenja grških lepot kot je bila Afrodita ali rimske lepote Venere, kar je v preteklosti vedno predstavljalo vabo za bogatega kupca. Bratuševa demitizacija anatomske popolnosti ženskega telesa pa ni naključen protest akademizmu. Te slike namreč niso namenjene tolmačenju ženske lepote. V njih slikar poglablja neke svoje izkušnje v graditvi slikarskega prostora z v njem trdno zasidranim predmetom. Pri tem pa uporablja razoseblјeno podobo ženske, ker mu različne drže in gibi bogato pomagajo upravljati vse možne silnice v prostoru, od diagonal do navpičnic in horizontal, česar toga negibljivost neživega predmeta ne bi zmogla.

Poleg tega pa so te Bratuševe podobe zasnovane iz določenih vzgibov, ki namenoma ne izhajajo iz konvencionalnega esteticizma. Če pa se nam le ti dozdevajo pozitivni ali negativni, je to odvisno od tega, v koliko se na te vzgibe resonančno odziva naše globlje ali manjše poznavanje sočasnega likovnega ustvarjanja v svetu.

* * *

V soboto, 7. marca, ob 18. uri bo v tržaški središčni galeriji «Tribbio» na Piazza Vecchia 6, odprl razstavo svojih novejših del eden najbolj znanih in veljavnih tržaških umetnikov srednje generacije Mario Sormani, ki se je rodil v Nabrežini, šolal pa na umetnostni akademiji na Dunaju in ki je doslej priredil že vrsto razstav doma in v tujini.

Istega dne bo v galeriji «Cartesius» v Ul. Marconi 16, ob tržaškem Ljudskem vrtu odprl razstavo Mario Tudor, ki prav tako spada v srednjo generacijo. Rodil se je v Gorici, študiral pa na umetnostnem liceju v Benetkah, kjer je študiral tudi arhitekturo na visoki šoli. Do leta 1958 je Tudor nato živel v Trstu, nakar se je preselil v Milan, kjer se uveljavlja kot disajner. Doslej je Tudor razstavljal v raznih italijanskih mestih, pa tudi v tujini.

DRANKO BABIČ

NAČELO SE PREVERJA V PRAKSI

2.

Ko avtor zaključuje ta prikaz, od Labinske republike do Pinka Tomažiča, takole pravi:

«Na teh postavkah, na tem političnem in organizacijskem terenu, osvojen in branjen za ceno ogromnih žrtev, je od 1941 naprej Osvobodilna fronta našla svoj akcijski politični prostor za združitev večine prebivalstva v oboroženi vstaji v trenutku invazije in imperialistične osvojitve Slovenije.»

Ali ni takšna ocena nekoliko tvegana in pretenciozna? Prav gotovo so ti skupni boji v letih italijanske vladavine v Julijski krajini imeli svoj delež v narodnoosvobodilnem boju na Primorskem. Vendar so bili zgodovinski razlogi mnogo širši, globji, pomembnejši in ki so splošno znani in poznani, da je slovenski narod šel v oboroženi boj in socialistično revolucijo.

V nadalevanju avtor poskuša prikazati teoretično stališče KPI do vprašanja nacionalnih manjšin in aplikacijo splošnih principov o nacionalnem vprašanju na Julijsko krajino. Najprej citira več ali manj znana stališča od Marksa-Engelsa, Lenina, Stalina, zlasti Stalina obširno citira, da bi na teh izhodiščih utemeljeval doslednost in internacionalistični značaj stališč KPI. Avtor se ne poglablja v ta stališca, kako so namreč skozi različna obdobja in situacije nastajala, in zlasti ne kako so se v praksi dejansko izvajala. Naj navedem samo primer Stalina, katerega teoretična stališča o nacionalnem vprašanju so se v praksi spremenila v pravo nasprotje proklamiranim načelom. Razgnal in uničil je cele narodne skupnosti, uvajal rusifikacije neruskih narodov, razglašal idejo o enem sovjetskem narodu itd. Stalinska ustava je tako ostala mrtva črka na papirju. Avtor se je v ta in podobna vprašanja ne spušča, zato ostaja verbalen.

Toda sledimo avtorju, ki nadaljuje prikaz stališč KPI do vprašanja nacionalne manjšine v Julijski krajini. «Glavni element za komuniste, ki ga je treba braniti in ohraniti, je enotnost delavskega gibanja in premagati težnje za ločitev organizacij na osnovi nacionalnosti», pravi Palante. Politika KPI v Julijski krajini naj bi dosledno spoštovala ta načela v praksi. Že na III. kongresu v Lionu (1926) je bila potrjena pravica nacionalne manjšine do samoodločbe in odcepitve od italijanske države. Ravno tako je bilo to načelo sprejeto na IV. kongresu v Koelnu, na katerem je bil izdelan akcijski program za delo partije med nacionalno manjšino. Ta program pa je samoodločbo in odcepitev pogojeval z revolucijonarnim bojem in zmago revolucije.

V letih 1934-35 se je v reviji «Delavska država« (Lo Stato Operaio) razvila živa polemika o slovenskem vprašanju. Skupina treh, Regent, Gustinčič, člana KPI in Hudomal, član CK KPJ, ki so bili tedaj v Moskvi, je izdelala dokument «Beležke o Sloveniji», ki naj bi služil za omenjeno izjavo treh partij. Polemika je nastala zlasti med Gustinčičem in Regentom. Gustinčič je zastopal tezo o priključitvi Trsta in vse Julijske krajine Sloveniji, medtem ko je Regent zagovarjal stališče, da mora Trst, glede na večino italijanskega prebivalstva, postati svobodno mesto, četudi tesno povezano s slovenskim zaledjem in je očital Gustinčiču, da odstopa od revolucionarne rešitve. Gustinčič pa odgovarja Regentu, da hoče mesto (Trst) ločiti od svojega zaledja, kateremu pripada ter se sprašuje «ali je mogoče ločiti Odeso ali pa Kijev, ki nimata ukrajinske večine, od Ukrajine.» V polemiko se je vmešal tudi Ercoli (Togliatti) ter pravi, da mora tržaški proletariat brezpogojno zagovarjati pravico slovenskega in hrvatskega prebivalstva Julijske krajine, da samo razpolaga s seboj do odcepitve od italijanske države. Tržaški proletariat se mora diferencirati od italijanske in tržaške buržuazije in «radikalno» rešiti tržaško vprašanje. Avtor takole tolmači stališče Togliattija «Naloga italijanskega dela tržaškega proletariata je diferencirati se od politike buržuazije... in "radikalna rešitev" ne more biti drugačna kot ločitev mesta od Italije.»

Resnica je, da je tržaški proletariat v minuli vojni tudi tako ravnal. Priključil se je narodnoosvobodilnem boju in ljudski revoluciji italijanskih narodov in v tem boju zmagal. S tem je izvršil svojo revolucionarno dolžnost v duhu načel in stališč, ki so jih proglašale in zagovarjale vse tri komunistične partije (KPI, KPA, KPJ). Ko avtor navaja vsa ta stališča v dokaz doslednosti linije KPI o nacionalnem vprašanju, ne pride do gornje ugotovitve.

Treba je priznati, da so navedena načela, ki jih je tedaj zagovarjala KPI, bila teoretično v duhu internacionalizma, vendar se postavlja vprašanje, glede na njeno poznejšo prakso, ali je KPI kdaj resno računala s takšnim razvojem dogodkov kot so potekali v drugi svetovni vojni, ko je proglašala in sprejela svoja načela o rešitvi vprašanja Julijske krajine? Ali je kdaj verjela, da bo resolucija zmagala prej v Jugoslaviji kot pa v Italiji? Kolikor vemo je bil v vrstah KPI predvsem govor o zmagi revolucije v Italiji (IV. kongres v Koelnu) in o deželni avtonomiji Julijske krajine v okviru Italije.

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV
Prvi kanal

12.30 Šolska vzgoja
13.00 Hišne beležke
13.30 DNEVNIK
14.00 Dama iz Monsoreaua — TV nadaljevanka
14.30 Danes v parlamentu
14.40 Posebna oddaja Dnevnika 1
15.30 Raziskovalci — James Cook
16.30 Remi — risani film
17.00 Dnevnik 1 — Flash
17.05 3, 2, 1 . . . Stik!
18.00 Šolska vzgoja
16.30 Dnevnik 1 — Kronike
Sever kliče Jug — Jug kliče Sever
19.00 Oplà, cirkus
19.20 Zdravniki ponoči — TV film
19.45 Almanah in Vremenske razmere
20.00 DNEVNIK
20.40 Tam tam — Aktualnosti Dnevnika 1
21.30 Frankensteinova maska — film
Film Frankensteinova maska je bil posnet pred malo manj kot 25 leti. Gre za film, ki vzbuja pri gledalcu strah, kot večina filmov nikoli usahlega vira Frankenstein. V svojem švicarskem skrivališču baron-znanstvenik Frankenstein in njegov sodelavec Paul Kempe hočeta ustvariti nadčloveka, to se pravi človeško bitje z atletskim telesom, z rokami, ki bi ustvarjale umotvore, in z možgani velikega genija. Toda v Frankensteinovo skrivališče - laboratorij je prispela tudi Elizabeth, kar barona moti, kot ga moti tudi navzočnost ljubosumne ljubice Justine. Zaradi tega pride do zapleta, kar pa ne prepreči «rojstva» izrednega bitja. To pa postane preveč popolno ali bolje preveč sposobno.
22.50 «Andrea Palladio: architetto per la città» — II. nadalj. Ob koncu Dnevnik, Danes v parlamentu in Vremenske razmere

Drugi kanal

12.30 Pazimo na zdravje
13.00 DNEVNIK 2 — Ob 13. uri
13.30 Šolska vzgoja
14.00 Popoldan, dnevna rubrika
14.10 Bedniki — TV nadalj.
15.30 Dnevnik 2 — Replay
16.15 Vabilo za glasbo
17.00 Dnevnik 2 — Flash
17.05 Popoldan, II. del
17.30 Tenis: Anglija - Italija Napoved vremena
19.45 DNEVNIK 2
20.40 Portobello — petkov trg
21.55 «Primer d'Urso in tisk»
22.40 Sereno variabile
Ob koncu Dnevnik 2 — Zadnje vesti

Tretji kanal

19.00 DNEVNIK 3
19.35 Dok. oddaja
20.05 Šolska vzgoja: Mladi in industrija
20.40 «Fine dello scarrozzante»
22.10 DNEVNIK 3
22.45 Dokumentarna oddaja

JUGOSLOVANSKA TV
Ljubljana

8.45 - 14.55 TV v šoli: TV koledar, TV vrtec, Ruščina, Ali ste se izgubili, Zanimivo potovanje, Angleščina, Risanka, Zgodovina, Zgodba, Risanka, Izobraževalna reportaža, Zadnje minute.
17.20 Poročila
17.25 Olimpiada smeha, risanke
17.30 Domači ansambli: Primorski fantje
Že v lanskem juliju smo posneli oddajo s prijetnimi primorskimi fanti, ki so si nadeli tudi prav tako ime «Primorski fantje». Zaloga iz prve polovice lanskega leta, ko teh oddaj ni bilo na rednem sporedu, je povzročila dokajšnjo zamudo, tako so muzikantje prišli na vrsto šele sedaj. Nemara se bo tudi v teh zimskih dneh prileglo iti v mislih, ob prijetni glasbi, na polurni izlet tja do «Bernardina» na slovenski obali, kjer smo posneli današnjo oddajo. Ansambel bo za televizijske gledalce novo odkritje. Vsekakor je poleg Brajkovega ansambla na slovenski obali pomembna poživitev in kvalitetno dopolnilo.
18.20 Obzornik
18.30 Ali je inteligentnost dedna
Ni staršev, ki si ob rojstvu otroka ne bi zastavili tega vprašanja. Ob tem je še vedno veliko hude krvi med dvema znanstvenima taboroma: zahodnim kapitalističnim in vzhodnim socialističnim.
Vzhodnjaki očitajo zapadnjakom, da preveč poudarjajo pomen dednosti na oblikovanje osebnosti, zapadnjaki pa vzhodnjakom, da poveličujejo vpliv okolja na razvoj posameznika. Seveda je resnica nekje vmes. Za posameznikov razvoj so odločilni faktorji dednosti, okolja in njegove lastne aktivnosti. Nobenega ne smemo zanemariti. Vsak od teh faktorjev ima večji ali manjši vpliv na oblikovanje posameznih človekovih sposobnosti in osebnostnih lastnosti. O vsem tem govori današnja izobraževalna oddaja, ki poudarja pomembno vlogo okolja pri oblikovanju otrokovih karakternih osebnostnih lastnosti, ki se izražajo v moralnem in etičnem odnosu do soljudi, narave in samega sebe.
19.00 Ne prezrite
19.15 Risanka
19.24 TV nocoj
19.26 Zrno do zrna
19.30 TV dnevnik
19.57 Propagandna oddaja
20.00 P. Yeldham: Srečno, tujka, avstralska nadalj.
20.55 Muppet show: Cheryl Ladd
21.20 V znamenju
21.35 Nočni kino: Ljubljenka Amerike, ameriški film
Današnji film je dokumentarni prikaz življenja in kariere največje ameriške zvezdnice Mary Pickford. Mlajši gledalci jo morda več ne poznajo, pa tudi starejši so nemara že pozabili, kakšen vpliv je imela v svojem času. Gotovo lahko zapišemo, da je bila prva velika zvezda in je vztrajala kot kraljica filmskega platna kar 23 let. Znana je bila po vsem svetu kot «ameriško sladko dekle».
Mary Pickford je prišla iz revna družine iz Kanade, toda kmalu je zaslovela v gledališču in potem v filmu in postala ena najbogatejših žensk. Ustanovila je slavni United Artiste Studio in se poročila z Douglasom Fairbanksom.

Koper

17.30 Ponovitev filma
19.00 Aktualna tema
19.30 Otroški kotiček
20.00 Risanke
20.15 TV D — Stičišče
20.30 Odštevanje — film
22.20 TV D — Danes
22.30 Umetnostno drsanje na ledu

Zagreb

17.45 Naši pesniki
18.15 TV koledar
18.25 Kronika občine Reka
18.45 Mladinski ekran
20.00 Ljubezenske igre, francoski film
21.45 Življenje oblikuje človeka

TRST A

7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 14.00, 17.00, 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše; 8.10 Jutranji almanah: Zimske slike; 9.00 Glasbena matineja; 10.10 Radijski koncert; 11.00 Oddaja za srednjo šolo; 11.30 Beležka; 11.40 Zimzelene melodije; 12.00 Na goriškem valu; 12.30 Melodije; 13.20 Zborovska glasba; 13.25 Instrumentalni solisti; 14.10 Otroški kotiček; 14.30 Roman v nadaljevanjih: Janez Jalen: «Bobri» — 12. in zadnji del; 15.00 Doba kantavtorjev ;16.00 «220 Volt — ali ne vtikaj prsta v bližnjega vtičnico»; 17.10 Mi in glasba: Diplomiranci šole Glasbene matice v Trstu; 18.00 Kulturni dogodki; 18.30 Priljubljeni motivi; 18.40 Slovenska imena naših krajev, piše Pavle Merkù.

KOPER
(Italijanski program)

7.30, 8.30, 9.30, 10.30, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.00, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.32 Solisti klasičnih inštrumentov; 9.00 Štirje koraki; 9.15 Pesmi iz festivala v Opatiji; 9.32 Lucianovi dopisniki; 10.00 Z nami je...; 10.45 Mozaik, glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladih; 12.05 Glasba po željah; 14.33 Izbrali smo za vas; 15.00 Samoupravljalec; 15.10 Italijanski zbori; 16.00 Kultura in družba; 16.32 Crash; 16.55 Izletnik; 17.00 Poslušajmo jih skupaj; 17.32 Brezskrbno skupaj; 18.00 Svet plošč; 18.32 Petkov koncert.

KOPER
(Slovenski program)

6.30, 7.25, 13.30, 14.30 Poročila; 6.00 Glasba za dobro jutro; 6.05 Jutranji koledar; 6.37 Kinospored; 13.00 Pregled dogodkov, navaja sporeda; 13.05 To smo mi; 13.40 Svirac svira, kolo igra; 14.00 S polnimi jadri; 14.37 Glasbeni notes; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasba po željah; 16.00 Kulturni relief; 16.10 Vaš telefon, naš mikrofon; 16.30 Primorski dnevnik; 16.45 Zabavna glasba.

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00 Poročila; 6.00 Glasbeno prebujenje; 7.25 Kakšna glasba!; 8.50 Glasbena oddaja; 9.00 Radio anch'io; 11.30 Golda Meir: Od Kieva do Jeruzalema; 12.03 Vi in jaz; 11.25 Poštna kočija; 13.30 Ulica Asiago Tenda; 14.03 Hertzapopping!; 14.30 Šolska vzgoja vzgoja; 15.03 Rally; 15.30 Popoldanska srečanja; 16.30 Fonosfera; 17.03 Patchwork; 18.20 Sexy West; 19.30 Zgodovina jazza; 20.00 Vrtiljak.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 15.30, 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 Poročila; 6.00 - 8.48 Dnevi; 9.05 Radijska priredba; 9.32-10.12 Radio 2 — 3131; 11.32 Tisoč pesmi; 12.45 Hit Parade; 13.41 Glasba in kino; 15.00 - 15.42 Radio 2 — 3131; 16.32 Disco club; 17.32 Mali antični svet; 18.32 Petito story; 19.57 Spazio X, glasba za vse okuse; 22.50 Nočni čas.

LJUBLJANA

6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00 Poročila; 6.50 Dobro jutro, otroci!; 8.08 Z glasbo v dober dan; 8.30 Otroške igre; 9.05 Z radiom na poti; 9.40 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za...; 11.35 Znano in priljubljeno; 12.10 Iz glasbene tradicije; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pihalne godbe; 13.00 Danes ob 13.00; 13.30 Priporočajo vam...; 13.50 Človek in zdravje; 14.05 Kolo in rapsodija; 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Napotki za turiste; 15.35 Zabavna glasba; 15.50 Radio danes, radio jutri!; 16.00 Vrtiljak; 17.00 Studio ob 17.00; 18.00 Razgledi po slovenski glasbeni literaturi; 18.30 S knjižnega trga; 19.35 Lahko noč, otroci!; 19.45 Zadovolj ni Kranjci; 20.00 Uganite, pa vam zaigramo...; 21.05 Oddaja o morju; 22.25 Iz naših sporedov; 22.30 Besede iz logov domačih; 23.05 Lirični utrinki; 23.10 Petkov glasbeni mozaik.

SMUČANJE — *SMUK ZA SP V ASPNU*

PRESENETLJIV USPEH CIGANOVA

Prva zmaga Sovjetov v svetovnem pokalu - Neuspeh Podborskega - Plank je padel - Tudi danes smuk

ASPEN — Po več kot dvotedenski prekinitvi, med katero so opravili državna prvenstva, univerziado in nekatera druga tekmovanja, se je včeraj v Aspnu, v ZDA, nadaljeval «beli cirkus», svetovni smučarski pokal. Tudi tu so imeli organizatorji težave: v osrčju Skalnega gorovja je namreč zapadlo toliko snega, da niso imeli težav le s pripravo prog, ampak celo letala niso mogla pristati na bližnjem letališču in tako so morali tekmovalci dopotovati v Aspen z avtobusi, po večurni, utrujajoči vožnji.

Včerajšnji moški smuk je prinesel eno največjih presenečenj letošnje sezone: zmagal je Sovjet Valerij Ciganov in tudi sam je bil nad tem tako presenečen, da skorajda ni verjel v svojo zmago. Startal je s št. 2 in le zmajeval je z glavo, ko so prihajali tekmovalci drug za drugim skozi cilj: za vsakega je bil prepričan, da vozi hitreje kot on, zlasti ker je prvi del proge prevozil dokaj slabo. Zmage Ciganova ni pričakoval nihče, čeprav je bil 4. v St. Moritzu in 5. v Wengnu. V sovjetskem taboru so bolj računali na slalomista Andrejeva in Žirova, ki imata v žepu vsak po eno drugo mesto.

Glavni favorit tega smuka, Kanadčan Podborski tvega, da bo zapravil svetovni pokal v smuku, čeprav ima letos največ zmag med vsemi. Včeraj je namreč vozil izredno nezanesljivo in je dosegel najslabšo uvrstitev te sezone: 10. mesto.

Še bolj je razočaran Italijan Plank: odpela se mu je vez in je padel že kmalu po startu. Planku se je doslej že trikrat odpela vez in ima torej res smolo.

Slabe volje je bil tudi avstrijski veteran Grissman, ki je imel na prvem delu proge daleč najboljši vmesni čas, pa je ..ato vso prednost tako nesrečno zapravil, da je bil na lestvici šele osmi.

Najbolje je včeraj vnovčil svojo vožnjo Avstrijec Weirather: osvojil je drugo mesto, povečal svojo zbirko točk za pet enot in tako zdaj vodi na lestvici smuka za svetovni pokal s 110 točkami, medtem ko jih ima Podborski 105.

Presenetil je včeraj tudi 21-letni Avstrijec Pfaffenbichler, ki je visok dva metra, pa je kljub temu osvojil odlično tretje mesto. Četrti pa je bil Švicar Müller, ki se je po poškodbi spet vrnil k tekmovanjem.

Lestvica včerajšnjega smuka je bila taka:

1. Ciganov (SZ)	1'52"95
2. Weirather (Av.)	1'53"11
3. Pfaffenbichler (Av.)	1'53"18
4. Müller (Švi.)	1'53"75
5. Meli (Švi.)	1'53"78
6. Höflehner (Av.)	1'53"02
7. Wirnsberger (Av.)	1'53"97
8. Grissmann (Av.)	1'54"12
9. Heinzer (Švi.)	1'54"26
10. Podborski (Kan.)	1'54"35
11. Patterson (ZDA) in Stock (Av.)	1'54"51
13. Irwin (Kan.)	1'54"57
14. Cathomen (Švi.)	1'54"68
15. Klammer (Av.)	1'54"85
16. Powell (ZDA)	1'55"23
17. Räber (Švi.)	1'55"34
18. Walcher (Av.)	1'55"43
19. Veith (ZRN)	1'55"53
20. Josi (Švi.)	1'55"54
21. Giardini (It.)	1'55"65

SKUPNA LESTVICA SP

1. Stenmark	260
2. P. Mahre	219
3. Müller	140
4. Žirov	117
5. S. Mahre	112
6. Križaj	111
7. Weirather	110
8. Wenzel, Podborski in Orlainsky	105

LESTVICA SMUKA ZA SP

1. Weirather	110
2. Podborski	105
3. Müller	95
4. Wirnsberger	73
5. Spiess	56

* * *

Danes bo v jutranjih urah na sporedu še en moški smuk, popoldne pa bo ženski smuk. Jutri bo na sporedu moški, v nedeljo pa ženski veleslalom svetovnega pokala.

Mennea se je poslovil

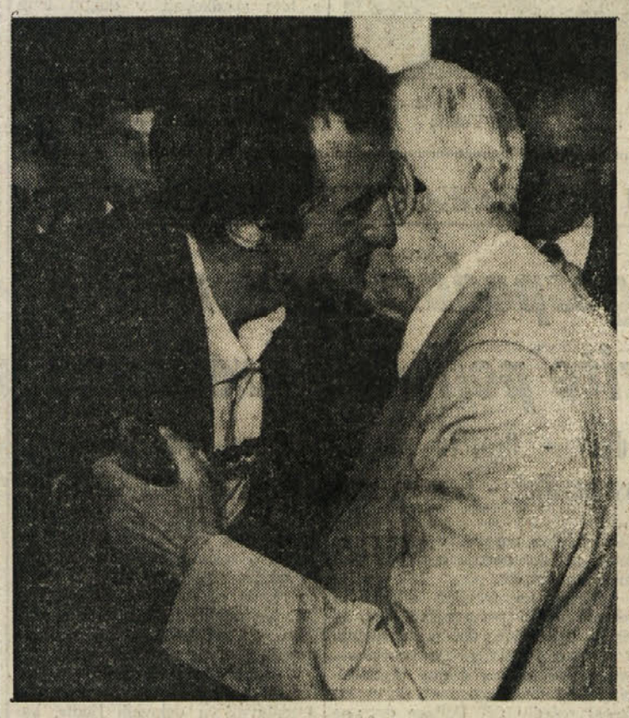

Eden največjih italijanskih atletov, Pietro Mennea, je včeraj sklenil opustiti aktivni šport. Vest je povzročila veliko obžalovanje v italijanskih atletskih krogih, vendar je ostal Mennea neomajen: dejal je, da ga vrhunsko nastopanje ne motivira več, slabih rezultatov pa noče dosegati. Mennea je v svoji bogati desetletni karieri (star je 29 let) med številnimi uspehi dosegel tudi svetovni rekord na 200 m (19"72), v Moskvi pa je osvojil zlato olimpijsko kolajno. Po poklicu je profesor telesne vzgoje, dokončal pa je tudi fakulteto za politične vede. Na sliki: predsednik republike Pertini je Menneo odlikoval za njegove, izjemne športne dosežke (Telefoto AP)

TENIS — *DAVISOV POKAL*

Italijani favoriti

Naklonjen žreb jim je olajšal pot do zmage v srečanju z Vel. Britanijo, ki se bo začelo danes

BRIGHTON — V prvem kolu mednarodnega teniškega tekmovanja za Davisov pokal se bo danes v Brightonu začelo (v dvorani) srečanje med Vel. Britanijo in Italijo. Včeraj so opravili žrebanje nasprotnikov in izid žrebanja je bil izredno naklonjen Italiji.

V prvem dvoboju posameznikov se bosta namreč srečala med seboj najboljši britanski igralec Mottram in Panatta, tako da bo v tej igri lahko dal Italijan od sebe res vse svoje sile. Na lažjega nasprotnika bo naletel Barazzutti, ki bo igral z Lewisom. Ta levičar je dokaj nizko uvrščen na svetovni lestvici, kjer ima zaporedno številko 245 in torej ne bi smel predstavljati za Italijana resnejše zapreke.

V jutrišnjem dvoboju dvojic bi morala Panatta in Bertolucci igrati s Smithom in Jarettom. To sta zelo obetajoča, mlada igralca, ki sta se že izkazala na tekmovanju za pokal švedskega kralja, vendar pa bo to njun prvi nastop v Davisovem pokalu, kjer torej nimata prav nobenih izkušenj.

Če k vsemu temu dodamo še tradicijo, ki odločno govori v prid Italije (ta že skoraj pol stoletja ni podlegla Britancem v Davisovem pokalu, ki so svojo zadnjo zmago nad Italijani slavili leta 1933), potem je res očitno, da Italijani niso le favoriti za končno zmago, ampak bodo verjetno že po drugem dnevu vodili s 3:0 in bodo tako imeli napredovanje v višje kolo že predčasno v žepu.

Edina skrb, ki tare Crotto, vodjo italijanske ekipe, je zdravstveno stanje njegovih varovancev. Panatta čuti namreč še vedno posledice poškodbe desnice, do katere je prišlo na nekem ekshibicijskem turnirju v Karibih. Bertolucci ima še vedno bolečine v stegnu, kjer si je pretegnil mišico. Ocleppo pa še ni povsem prebolel gripe.

Kljub temu pa je trening zadnjih dni pokazal, da «sinja» ekipa zdravstveno le ni toliko prizadeta, da bi jo lahko Britanci pritisnili s hrbtom ob zid, zato vlada v italijanskem taboru velik optimizem pred današnjim nastopom in prav vsi, od vodstva do igralcev, so trdno prepričani, da v dvoboju proti Britancem ne morejo doživeti poraza.

V zaostali tekmi je v Križu solidna ekipa Olimpie zasluženo odnesla obe točki. Kras je igra' zelo borbeno in ni zaslužil tako visokega poraza. Bolj izkušeni napadalci gostov so izkoristili vsako nepazljivost Krasove obrambe.

V drugem polčasu so «rdeče-beli» zaigrali bolj napadalno in so dosegli dva zadetka. V nedeljo bodo igrali ob 11.15 v Ul. Costalunga proti istoimenski ekipi. R. B.

Na mednarodnem avtomobilskem rallyju po Portugalskem vodi še vedno Finec Mikkola na audiju 4. Z izjemo Italijana Bettege, ki tekmuje na fiatu 131, so na vseh ostalih mestih, do petega, samo finski tekmovalci.

Na letošnjih zimskih športnih igrah v organizaciji SPDT - med članicami zmagala Mahnetova (številka 91)

NOGOMET

PRI CICIBANIH

Borben nastop Krasa

Kras — Olimpia 2:5 (0:3)

KRAS: Robert Purič, Taučar, L. Škabar, A. Purič, Šuc, Škrk, Alan Škabar.

STRELCA za Kras: Alan Škabar in Škrk.

ODBOJKA — SLOVENSKE ŠESTERKE V RAZNIH PRVENSTVIH

Bor JIK Banka in Sokol ugodno presenetila

Osvojila sta predragoceni točki v borbi za obstanek - Kontovelke nepričakovano izgubile

Naše šesterke so v odbojkarskih prvenstvih v višjih ligah dosegle polovičen uspeh. Pet ekip je namreč zmagalo, prav toliko pa jih je tudi izgubilo.

Prav gotovo pa sta najbolj razveseljiva uspeha Bora JIK Banke in Sokola.

Tržačani so odpravili samo po treh setih igre neposrednega tekmeca za obstanek. Kljub temu da se je Redentore krčevito upiral Veljaku in tovarišem, je moral položiti orožje. Do konca prvenstva v moški B ligi manjka še šest tekem. Veljakov doprinos je bil odločilen, saj je domača šesterka po izredno dolgem času spet stopila na igrišče z dvema tehničarjema in štirimi napadalci. Ko bo lahko spet zaigral še Kodrič (upati je že v nadaljevanju prvenstva 14. marca), ima slovenski drugoligaš lepe možnosti za obstanek. V preostalih nastopih bo potrebno zmagati najmanj še dvakrat. Tri zmage pa bi prinesle, lahko bi rekli matematično gotov obstanek med drugoligaši. Na štirih gostovanjih in dveh domačih nastopih bo torej potrebno pripraviti kakšno prijetno presenečenje.

V 13. prvenstvenem nastopu je Sokol iz Nabrežine pripravil prijetno presenečenje in izbojeval dve še toliko bolj dragoceni točki. V ženski B ligi je preostalo do konca prvenstva še pet nastopov. Sedaj imata Il Pellicano Fratte in Sokol po 8 točk, OMA Zanardo 6, Pallavolo Schio pa samo 4. Varovanke trenerja Ušaja imajo možnost, da se rešijo nazadovanja, toda v nadaljevanju prvenstva bo boj za obstanek zelo ogorčen. Kljub temu, da ima Bor Intereuropa štiri točke prednosti pred neposrednima tekmecema, nima matematične gotovosti za obstanek. Po našem mnenju pa bosta dovolj še dve točki.

V ženski C-2 ligi sta Breg in Sloga slavila po pričakovanju. Nekoliko presenetljivo pa je ostal praznih rok Kontovel, ki je bil pred nastopom z Julio kar trikrat zapored uspešen. V moški C-2 ligi je goriška Olympia še naprej brez točk. Med tremi zastopniki v D ligi je zmagala samo ženska vrsta Bora. Šesterka Sloge je izgubila šele po petih setih igre, Juventina pa samo po treh.

MOŠKA B LIGA

IZIDI 16. KOLA

Bor JIK Banka - Redentore 3:0; Olimpia Karmak - Mantova 3:0; S. Giorgio Mestre - Legnago 3:0; Montecchio - Volley Videm 3:0; Apies Fiume Veneto - Solaris 3:0; Calzaturificio 3 A - Isola Scala 3:1.

LESTVICA

Olimpia Karmak Bergamo 30; Calzaturificio 3 A Verona 26; S. Giorgio Mestre 24; Pallavolo Mantova 22; Legnago in Apies Fiume Veneto 18; Volley Videm 16; Pallavolo Isola Scala 12; Montecchio 10; Bor JIK Banka in Redentore 8; Solaris 0.

PRIHODNJE KOLO (14.3.)

Volley Videm - Calzaturificio 3 A; Pallavolo Mantova - Bor JIK Banka; Redentore - S. Giorgio; Isola Scala - Olimpia Karmak; Legnago - Apies Fiume Veneto; Solaris - Montecchio.

ŽENSKA B LIGA

IZIDI 13. KOLA

Barribi Brescia - Sokol 2:3; Don Bosco Padova - Bor Intereuropa 3:0; Spenea - Mogliano Veneto 3:0; OMA Zanardo - Pielle Immobiliare 0:3; Il Pellicano - Pallavolo Schio 3:0.

LESTVICA

Pielle Immobiliare Cena'e Sotto 24; Spinea 20; Mogliano Veneto 18; Don Bosco Padova 16; Barribi Brescia 14; Bor Intereuropa 12; Il Pellicano Fratte in Sokol 8; OMA Zanardo 6; Pallavolo Schio 4.

PRIHODNJE KOLO (14.3.)

Pielle Immobiliare - Barribi Brescia; Sokol - Don Bosco Padova; Mogliano Veneto - Bor Intereuropa; Pallavolo Schio - OMA Zanardo; Il Pellicano - Spinea.

ŽENSKA C-2 LIGA

IZIDI 12. KOLA

Sloga - Rivignano 3:1; Vivil - Breg 1:3; Fontanafredda - Virtus Volley 3:1; Kontovel - Julia 1:3; Intrepida - Celinia 3:1; Fiat Comolli - CUS Trst 3:0.

LESTVICA

Fiat Comolli Gorica 22; CUS Trst in Breg 20; Sloga 16; Intrepida 14; Julia 12; Kontovel 10; Fontanafredda 8; Rivignano, Vivil in Virtus Volley 6; Celinia 4.

PRIHODNJE KOLO

CUS Trst - Intrepida; Celinia - Kontovel; Julia - Fontanafredda; Virtus Volley - Vivil; Breg - Sloga; Rivignano - Fiat Comolli.

MOŠKA C-2 LIGA

IZIDI 12. KOLA

Libertas Sacile - Intrepida 0:3; Gasilci Pordenon - Rojalese 3:2; Fiat Comolli - Olympia Gorica 3:1; Torriana Gradišče - Vivil 3:1; Consuedil - Libertas Turjak 2:3; US Friuli - Ginnastica Spilimbergo 1:3.

LESTVICA

Intrepida 22; Fiat Comolli Gorica 20; Vivil in US Friuli 18; Rojalese in Torriana Gradišče 14; Libertas Sacile, Ginnastica Spilimbergo, Gasilci Pordenon 12; Libertas Turjak 8; Consuledil 6; Olympia Gorica 0.

PRIHODNJE KOLO

Ginnastica Spilimbergo - Consuledil; Libertas Turjak - Torriana; Vivil - Fiat Comolli; Olympia Gorica - Gasilci Pordenon; Rojalese - Libertas Sacile.

MOŠKA D LIGA

IZIDI 10. KOLA

Rozzol - La Talpa 3:1; Lucinico - CUS Trst 2:3; Il Modulo - Libertas Krmin 2:3; Solaris - Volley club 0:3; Pro Cervignano - Juventina 3:0.

LESTVICA

Rozzol 20; Volley club 18; La Talpa in Juventina 10; Il Modulo, CUS Trst in Pro Cervignano 8; Lucinico, Solarjs in Libertas Krmin 6.

PRIHODNJE KOLO

Juventina - Solaris; Volley club - Il Modulo; Libertas Krmin - Lucinico; CUS Trst - Rozzol; La Talpa - Pro Cervignano.

ŽENSKA D LIGA

IZIDI 10. KOLA

Julia - Sloga 3:2; Solaris - Bor 2:3; Olympic - Volley club 1:3; Pieris - Ausa Pav 2:3.

LESTVICA

Ausa Pav 20; Volley club 16; Bor 14; Solaris 12; Sloga in Lucinico 8; Olympic 6; Inter 1904 4; Pieris 2 (Julia in Inter 1904 imata tekmo manj, Lucinico pa dve).

PRIHODNJE KOLO

Ausa Pav - Olympic; Volley club - Solaris; Bor - Lucinico; Inter 1904 - Julia; Sloga - Pieris. G. F.

Delovanje ZSŠDI

Atletska komisija pri ZSŠDI

obvešča, da se bo pričel v nedeljo, 8. marca, ob 9. uri v domu Albert Sirk v Križu teoretični del tečaja za trenerje atletike. Predaval bo strokovnjak iz Slovenije Jure Novak, Približno ob 14. uri bo okrogla miza o splošnih problemih te športne panoge v zamejstvu.

SMUČANJE — *Pokal Aoškega vojvode*

PONCET IZVRSTEN

Mladi Italijan je v veleslalomu premagal Stufferja

TRBIŽ — Z veleslalomom se je včeraj v Trbižu zaključilo 33. mednarodno smučarsko tekmovanje za «Pokal Aoškega vojvode». Izvrsten uspeh si je priboril obetajoči italijanski tekmovalec Maurizio Poncet, ki je osvojil prvo mesto, pred odličnim zahodnim Nemcem Hansom Stufferjem.

Italijanski smučarji pa so dosegli tudi velik ekipni uspeh. Izkoristili so prednost domačega smučišča in so v prvi deseterici pobrali nič manj kot osem mest.

Lestvica veleslaloma je bila namreč taka:

1. Poncet (It.)	2'39"60
2. Stuffer (ZRN)	2'40"50
3. Sandrini (It.)	2'41"36
4. Feihter (It.)	2'41"81
5. Ruangalldier (It.)	2'41"47
6. Arban in Furli (oba It.)	2'42"60
9. Pramotton (It.)	2'42"91
10. Wasmaier (ZRN)	2'42"93

Pokal Aoškega vojvode je osvojila Italija, ki je dosegla v seštevku najboljše skupne rezultate v slalomu in veleslalomu.

EVROPSKA POKALA

Buderjeva dobila slalom v Abetonu

ABETONE — Avstrijka Karin Buder je zmagala v slalomu za evropski pokal v Abetonu. V seštevku je bila za 83 stotink hitrejša od presenetljive Španke Fernandezove, medtem ko je tretje mesto dobila zahodna Nemka Gerg, pred Avstrijko Aschenwald, Čehoslovakinjo Vlkovo, Avstrijko Sockl itd.

Med Italijankami je bila najboljša Francesca Fasoli, ki je osvojila deseto mesto.

Jugoslovanke so tudi tokrat vozile dokaj poprečno, saj je bila najboljša med njimi, Mavčeva, šele na 21 mestu.

NOGOMET

V PRIJATELJSKI TEKMI

Koprčani visoko premagali Brežane

Breg — Koper 1:6 (0:2)

BREG: Mikor (Gersinich), Tul (Klun), Tritta, Dazzara (Šavron), Dagri (Pinzin), Cigui, Žerjal, Jež, Peroša, Strnad.

KOPER: Ivančič (Tedeško), Šik, Riosa (Emanovič), Stepančič, Rafaelčič, Košpenda, Ugrin (Borsič), Zirdum (Umar), Stojkovič, Matkavič, Finkšt.

STRELCI: v 3. min. Zirdum, v 9. min. Stojkovič, v 51. min. Jež (Breg), v 60. min. Finkšt, v 79. min. Matković in v 85. min. Finkšt.

Koprčani so v sinočnji prijateljski nogometni tekmi v Žavljah premagali Brežane, ki jim je bilo to srečanje še kako koristen trening pred nadaljevanjem 2. amaterske lige in še posebno pred nedeljskim pomembnim derbijem s Krasom.

Gostje so bili v vseh elementih boljši od Brežanov

Trener Softič je po tekmi dejal: «Srečanje je bilo zelo koristno pred bodočimi pomembnimi prvenstvenimi srečanji. Z igro svojih fantov pa nisem zadovoljen. Igrali so neodgovorno in tudi disciplinsko so bili pomanjkljivi. Vseeno pa mislim, da je končni izid prehuda kazen».

Trener Kopra Valdevit: «Bil je to dober trening. Breg je simpatično moštvo in mu želim lepe uspehe. Brežane smo že povabil v Koper».

F. Korošec

NOGOMET — TEDENSKI PREGLED MLADINSKIH LIG

V ospredju zanimanja derbi Primorec-Primorje (narašč.)

Tudi v ostalih prvenstvih bodo opravile naše ekipe več zanimivih srečanj

Najzanimivejše srečanje v tem zavrtljaju v raznih mladinskih prvenstvih, kjer nastopajo naša društva, bo brez dvoma slovenski derbi med Primorcem in Primorjem v prvenstvu naraščajnikov, ki bo že v soboto na bazoviškem igrišču, ker je v Trebčah igrišče neuporabno zaradi požiga slačilnic. V Dolini pa se obeta Brežanom v kategoriji najmlajših zelo težko srečanje, saj bodo «plavo-beli» morali spreeti v goste prvouvrščeno ekipo Fortituda.

Najmlajši predstavniki Primorja pa bodo v tem zavrtljaju imeli počitek. Tudi med začetniki bosta imeli slovenski ekipi v C skupini, in sicer Primorje in Gaja, zelo naporni srečanji. Prosečani se bodo namreč spoprijeli s prvouvrščeno ekipo Giarizzol, «Rdeče-rumeni» so v zadnjem srečanju proti Esperii dokazali, da so v dobri formi, zato bi morali biti Prosečani dokaj enakovredni nasprotniku. Gajevci pa bodo sprejeli v goste solidno ekipo S. Andrea A.

KADETI

8. POVRATNO KOLO (7.3.1981)

Libertas - Supercaffè, Fortitudo - Costalunga, Roianese - Edile Adriatica, Breg - Rosandra (Dolina, 15.00), Opicina - Stock, Portuale - Zaule, S. Marco prost.

NARAŠČAJNIKI

7. POVRATNO KOLO (8.3.1981)

SKUPINA B

Stock - Inter TS, CGS - Kras, Don Bosco - Vesna, Domio - Olimpia.

7. POVRATNO KOLO (7.3.1981)

Primorec - Primorje (Bazovica, 15.00).

NAJMLAJŠI

6. POVRATNO KOLO (8.3.1981)

SKUPINA A

Breg - Fortitudo (Dolina, 9.30), Ponziana - Libertas, Blue Star - Montebello, Campanelle - S. Vito, S. Luigi - Zaule.

SKUPINA B

Giarizzole - CGS, Esperia SI - Chiarbola, Zarja - Olimpia (Bazovica, 10.30), Inter TS - Roianese, S. Andrea - Triestina, Primorje prost.

ZAČETNIKI

7. POVRATNO KOLO (7.3.1981)

SKUPINA A

Muggesana - Breg (Milje, 11.45), Portuale - Costalunga, Soncini B - Domio; Rosandra - Ponziana A, Libertas - S. Sergio.

SKUPINA C

Opicina Supercaffè - CGS, Chiarbola B - Esperia A, Primorje - Giarizzole (Prosek, 9.30), S. Luigi - Ponziana B, Gaja - S. Andrea A (Padriče 10.30).

CICIBANI

7. POVRATNO KOLO (7.3.1981)

SKUPINA A

Muggesana - Ponziana A, Costalunga - Rosandra, Domio - Portuale B, Soncini B - Zaule A, Breg - Fortitudo A (Dolina, 15.15).

SKUPINA C

CGS - Giarizzole, S. Andrea - Esperia SI B, S. Luigi For You - Zaule B, Primorje - Opicina (Prosek, 16.00), S. Vito - Libertas.

MLAJŠI CICIBANI

7. POVRATNO KOLO (7.3.1981)

Campanelle - CGS, S. Andrea - Giarizzole, Domio - S. Luigi For You, Soncini - Cave, Breg - Fortitudo (Dolina, 16.00), Chiarbola - Esperia SI. H. V.

UMETNOSTNO DRSANJE

Zmaga Sovjetov

Sovjeta Vorobijeva in Lisovski sta zmagala na svetovnem prvenstvu v umetnostnem drsanju v Hartfordu. V dvojicah sta prehitela vzhodna Nemca Bässovo in Thierbacha ter Rieglovo in Nichwitza. Dosedanja prvaka, Sovjeta Čerkasova in Šakraj sta bila četrta.

Začelo se je tudi tekmovanje posameznikov. Po kratkem programu vodi Američan Santee, pred svojim rojakom Hamiltonom.

NAMIZNI TENIS — KVALIFIKACIJSKI TURNIR

KRASOVA EKIPA NA PRVEM MESTU

Nastopili so tudi predstavniki Bora, Mladine in Doma

V soboto in nedeljo se je v Pierisu odvijal deželni namiznoteniški turnir v organizaciji deželne namiznoteniške zveze, ki je veljal za uvrstitev na državno prvenstvo v mladinski konkurenci. Na turnirju so sodelovali tudi številni predstavniki Krasa, Bora, Mladine in Doma. Dosegli so nekaj pomembnih uvrstitev, predvsem v mladinskih tekmovanjih. Najuspešnejši so bili predstavniki zgoniško-repentabrske občine, ki so na končni društveni lestvici zasedli prvo mesto, čeprav sta bili tokrat v vrstah Krasa odsotni Doljakova in Sedmakova, ki sta nastopali z državno reprezentanco v srečanju proti Avstriji. Značilnost tega turnirja je bila odsotnost kakih 20 tekmovalcev zaradi gripe, mnogi pa so nastopali z vročino, saj je bila za mnoge tekmovalce prisotnost na tekmovanju pogoj za nastop na državnem prvenstvu.

V kategoriji dečkov je tokrat nepričakovano osvojil prvo mesto Romano, od naših predstavnikov je tretje mesto osvojil Grilanc (Kras) in peto Italiano (Bor), ki je premagal Štoko (Kras), ki še ni okreval po gripi.

Pri deklicah so se predstavnice Krasa dobro odrezale, saj je Ukmarjeva zasedla drugo mesto, Marušičeva pa je bila tretja.

V tekmovanju dvojic sta pri dečkih osvojila prvo mesto Štoka in Grilanc (Kras), pri deklicah pa Ukmar - Marušič prvo, tretje pa Guštin - Obad.

V mešanih dvojicah sta osvojila naslov deželnih prvakov Štoka in Ukmar tretja pa sta bila Grilanc - Marušič in Guštin - Zidarič.

Pri naraščajnikih se je dobro odrezal Igor Colja (Kras) s tretjim mestom, nekoliko pod pričakovanji je tokrat igral Alen Tence (Mladina).

V tekmovanju moških dvojic sta Igor Colja in Bostico zasedla odlično drugo mesto in imata lepe možnosti za uvrstitev na državno prvenstvo, ki bo konec aprila v Monzi.

V mešanih dvojicah je par Igor Colja - Nevenka Marušič zasedel odlično drugo mesto.

V nedeljo so stopili za mizo člani in tudi tokrat so bili prisotni predstavniki obmejnih klubov iz Slovenije, ki so (predvsem v ženski konkurenci) osvojili vsa prva mesta. Moramo pa pripomniti, da sta bili poleg Sedmakove in Doljakove odsotni še Uršičeva in Mužinova. Vendar so se tudi tu naši zamejski tekmovalci dobro odrezali. V tretji kategoriji je Bole zasedel odlično peto mesto. Isto mesto sta v moških dvojicah dosegla Bole in Lučano Colja. V ženskih parih pa so Vesnaver - Žigon in Blažina - Purič dosegle tretje mesto.

Največje presenečenje dneva je gotovo osvojitev prvega mesta v mešanih dvojicah Furlanove in Saltarinija, ki sta se po zelo ostrih in borbenih srečanjih prebila do finala in tudi zmagala. (z)

OBVESTILO

SPK Čupa

sklicuje danes, 6. t.m., ob 20. uri v gostilni Silvester v Nabrežini sestanek odbornikov.

KOŠARKA — POKAL PRVAKOV

SINUDYNE FINALIST

Sinoči je premagal moštvo Reala iz Madrida - Kljub porazu Sarajevčani odlični v Tel Avivu proti Makabiju

Sinudyne - Real Madrid 88:83 (43:39)

SINUDYNE BOLOGNA: Caglieris 10, Valenti 4, Villalta 11 Marquinho 24, Generali 8, McMillian 18, Bonamico 13, Cantamessi, Porto, Martini.

REAL MADRID: Diaz 13, Romay, Llorente 2, Prada 11, Abromaitis 8, Corbalan 10, Rullan 16, Meister 17, Iturriaga 6, Ramiro.

BOLOGNA — S sinočnjo zmago nad Realom se je Sinudyne uvrstil v super finale pokala prvakov, v katerem se bo spoprijel z Makabijem.

V vrstah bolonjske ekipe je tokrat zelo dobro igral Marquinho.

Makabi — Bosna 107:100 (50:54)

MAKABI TEL AVIV: Schwartz, Aroesti 8, Pery 24, Berkovich 12, Keren, Zisman, Silver 16, Williams 25, Boatwright 22, Erskovich.

BOSNA SARAJEVO: Vučević 20, Djogić 7, Benaček 24, Bosiočić 4, Jizić, Varajić 15, Mutapčić, Bilalović 4, Hadžić 26, Mitrović.

SODNIKA: Alifragis (Grčija) in Gregor (Avstrija).

GLEDALCEV: 10.000

TEL AVIV — Kljub odsotnosti centra Radovanovića, je sinoči sarajevska Bosna v Tel Avivu, proti favoriziranemu Makabiju, igrala izredno dobro. Sarajevčani so med tekmo trikrat vodili kar z desetimi točkami razlike. V ključnih trenutkih pa so domačini le zbrali vse moči in po zaslugi odličnih Američanov Peryja in Williamsa tudi zmagali.

V vrstah Sarajevčanov so odlično igrali Hadžić (v prvem polčasu je dosegel kar 18 točk), Vučević in Benaček (nb)

Posnetek z atletskega tekmovanja za nižje srednje šole na «Prvem maju»

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 Tel. (040) 79 46 72 (4 linije)
Podružnica Gorica, Drevored 24 Maggio 1 — Tel. (0481) 8 33 82 - 57 23
Naročnina
Mesečna 7.000 lir — vnaprej plačana celoletna 49.000 lir.
V SFRJ številka 5,50 din, ob nedeljah 6,00 din, za zasebnike mesečno 80,00, letno 800,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 100,00, letno 1000,00.
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» DZS 61000 Ljubljana Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 27.000 lir. Finančni 900, legalni 800, osmrtnice 300, sožalja 400 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 200 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 15%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi, iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

POSREDOVANJE ISLAMSKE KONFERENCE V IRANSKO-IRAŠKI VOJNI

Več upanja za premirje

Glavna ovira iranski notranjepolitični zapleti med predsednikom Banisadrom in islamskimi integralisti

DŽEDA — Delegacija islamske konference je končala tudi krog svoje posredniške mirovne misije in sedaj v Džedi čaka, da Iran in Irak sprejmeta ali zavrneta njene kompromisne predloge.

Premirje bi moralo stopiti v veljavo 12. marca, 8 dni kasneje bi začel umik iraške vojske z iranskega ozemlja, ki bi ga dokončali pod nadzorstvom vojaških opazovalcev držav članic islamske konference v roku štirih tednov.

Po 165 dneh iransko-iraške vojne so to prve ugodne vesti, ki prihajajo z območja Zaliva. Vse dosedanje posredniške misije so namreč naletele na trmasto vztrajanje obeh sprtih držav, ki nista hoteli niti za ped spremeniti svoja «načelna» stališča. Čas pa je kot kaže storil svoje. Tri mesece in pol trajajoča vojna je težko načela gospodarstvo in bosta v vsakem primeru poraženi. To je spoznal Bagdad ki se je prvi spustil v vojaško avanturo, ko se je zbal destabilizacijske politike iranskih ajatulahov. V zadnjem obdobju je prišel do iste ugotovitve tudi iranski predsednik Banisadr. Na videz bi lahko torej pričakovali v kratkem «prekinitev ognja» in mirovna pogajanja med sprtima državama.

Rešitev pa ni tako enostavna. Če bi bilo vse odvisno od Huseina in Banisadra, bi res utihnili topovi ob Šat-el-Arabu, a v Iranu nima oblasti v rokah predsednik Banisadr temveč šiitska duhovščina vladajoče islamske republikanske stranke. Zadnjo besedo pa bo moral kot vedno še izreči ajatulah Homeini.

Glavna naloga obeh političnih grupacij v Iranu (islamske republikanske stranke in pristašev predsednika Banisadra) je sedaj prepričati Homeinija. Banisadr je predsinočnjim izjavil: «Rekel sem imamu (Homeini), da bi lahko z božjo pomočjo zmagali, da nam oni niso porušili morale v armadi». Pod «oni» je Banisadr kot vedno mislil na islamsko republikansko stranko. Poslanec vladajoče stranke Abedinzadeh pa je izjavil: «Bog mi je priča, da so v teku priprave za državni udar». Poslanec seveda obtožuje za te priprave armado in posredno Banisadra kot vrhovnega poveljnika vojske.

O izredno napetem političnem položaju zgovorno priča nepričakovana podpora iranskih komunistov politiki predsednika Banisadra. Iranski komunisti so končno spoznali, da jim lahko ideološko svobodo zajamčijo le laične in zmerne sile in ne šiitska duhovščina, ki so jo do nedavnega slepo podpirali. V zameno za njihovo «izdajstvo» jih je glasilo islamske republikanske stranke «Džumhurije eslami» ožigosalo kot nebogljene lutke v rokah ameriške in izraelske obveščevalne službe.

Je ob vsem tem pristanek na premirje v Iranu uresničljiv? Sodeč po vesteh, ki prihajajo iz Irana, je Banisadr že požel prvo zmago. Na zadnjih pogajanjih z delegacijo islamske konference ni sodeloval noben predstavnik islamske republikanske stranke. To pa je lahko dosegel samo, če se je Homeini strinjal s takim sklepom. Kot vedno pa je duhovni vodja iranske revolucije skrajno nepredvidljiv in bi lahko že v prihodnjih urah umaknil svojo podporo Banisadru. Za Iran bi časten in sprejemljiv mir predstavljal namreč osebno zmago Banisadra in hud poraz za islamske integraliste, ki še vedno trdijo, da bi bila «prekinitev ognja veleizdaja».

V Džedi torej osemčlanska delegacija čaka predvsem na odgovor iz Teherana. Bagdad je baje načelno že pristal na kompromisno rešitev, ki je sprejemljiva za vse države Zaliva, saj med drugim poudarja prosto plovbo po Šat-el-Arabu in odpravo sile pri reševanju mednarodnih sporov. (vos)

Častno državljanstvo Positana za Reagana

POSITANO — «Kalifornija je lepa, vendar pa je vaša dežela najlepša na svetu». S temi priložnostnimi besedami, ki jih je izrekel pred nekaj leti, ko je bil na počitnicah v Positanu, si je ameriški predsednik Ronald Reagan zaslužil častno državljanstvo tega prijetnega letoviščarskega kraja v Italiji, ki so mu jo slavnostno podelili med včerajšnjim zasedanjem občinske skupščine. Kajpak, Reagan seveda ni prisostvoval ceremoniji, vendar pa so lahko občinski odborniki vseeno zadovoljni, da se, v državi, ki se dnevno spoprijema z velikimi težavami, sploh lahko ubadajo s tako prijetnimi «igricami» . . .

Manifestacija brezposelnih v Neaplju

V Neaplju je bila včeraj množična manifestacija brezposelnih. Po mestnih ulicah je več desettisoč oseb v sprevodu demonstriralo, delegacijo brezposelnih pa je na prefekturi sprejel minister za delo Foschi (AP)

ODLOČNA IZJAVA ZSO

Poskusi razdvajanja koroških Slovencev

Izvršni odbor ZSO potrjuje, da se stališča manjšine do krivične zakonodaje o sosvetih niso spremenila

CELOVEC — Izvršni odbor Zveze slovenskih organizacij na Koroškem je na seji dne 4. marca 1981 med drugim ugotovil, da se v zadnjem času zlasti v tisku in drugih sredstvih množičnega obveščanja množijo poskusi, da bi vnesli razdor med koroške Slovence in njihove osrednje organizacije. Proti vsem takim poskusom je odbor odločno zavzel stališče v posebni izjavi.

Po eni strani poskušajo, je rečeno v izjavi IO ZSO, da bi s poročili v tisku razdvojili osrednje organizacije koroških Slovencev in s tem spodkopali v dolgih letih prakticirano in potrjeno akcijsko enotnost v manjšinskih vprašanjih. Po drugi strani pa postavljajo v ospredje vprašanje vstopa v manjšinske sosvete in tako skušajo ustvariti vtis, kakor da bi bila manjšina spremenila svoje načelno stališče glede zakona o narodnih skupinah. Vendar vsi taki poskusi razdvajanja slovenskih organizacij in njihovega članstva ne bodo imeli uspeha, saj je znano, da o tem vprašanju ni prišlo do spremembe stališč.

IO ZSO prav tako zavrača tudi poskuse, da bi diskreditirali slovenski tisk in ga spravili v nasprotje z vodstvom slovenskih organizacij. Iz pisanja slovenskega tiska ni mogoče skonstruirati nobenega nasprotja s političnim vodstvom, slovenska glasila samo opozarjajo na še vedno nerešena vprašanja v zvezi s položajem in življenjem slovenske narodne skupnosti na Koroškem in zato uživajo polno zaupanje in vso podporo organizacij.

Končno se je IO ZSO izrekel še proti temu, da bi z raznimi izjavami prikrivali v bistvu nespremenjeno odklonilno stališče pristojnih mest glede upravičenih zahtev koroških Slovencev in tako poskušali «koroško linijo» vsidrati tudi na zvezni ravni. Koroški Slovenci so vsekakor tudi v bodoče pripravljeni, da na enakopravni osnovi gojijo kontakte s pristojnimi dejavniki na deželni in zvezni ravni, pri čemer pričakujejo, da bo v konkretnih vprašanjih končno prišlo do pozitivnih rezultatov. (Sindok)

BUKAREŠTA — Predsednica italijanske poslanske zbornice Nilde Jotti je na povabilo predsednika romunske državne skupščine Giosana dopotovala na petdnevni uradni obisk v Romunijo. Jottijeva se bo sestala tudi s predsednikom Ceausescom in zunanjim ministrom Andreiem.

«Lulati» na cesti ni kaznivo dejanje

VASTO — «Lulati», sredi noči na cesti ni kaznivo dejanje. Tako je odločil pretor v Vastu, ki je obravnaval primer nekega občana, ki so ga pri nečednem poslu presenetili in prijavili sodnim oblastem neomajni stražniki. «V stiski, ponoči in če je cesta prazna, je pač tudi «mala potreba» dovoljena — je pojasnil pretor in s temi besedami odslovil srečnega obtoženca.

POTRESNI SUNKI V GRČIJI, JUGOSLAVIJI IN ŠPANIJI

Nemirno Sredozemlje

ATENE — Široko območje Grčije je bilo včeraj ponoči znova prizorišče silovitega potresa, ki je dosegel 6,2 stopnje po Richterjevi lestvici. Sunki so prizadejali precejšnjo materialno škodo, čeprav so v glavnem poškodovali že prizadeta poslopja, ki so se delno zrušila med potresom v noči med 24. in 25. februarjem. Mrtvih doslej niso beležili, v bolnišnico pa se je zateklo nekaj oseb. Potres je posredno terjal smrt le srčnega bolnika, ki ni vzdržal nenadnemu pritisku in umrl med prevozom v bolnišnico.

Epicenter potresa je bil tudi tokrat 70 kilometrov zahodno od prestolnice v višini Korintskega prekopa. Za glavnim je sledilo še 206 manjših sunkov, ob 7.35 pa so zemeljski premiki beležili nov vzpon do 5,8 stopnje.

Hkrati so potresni sunek 3,4 stopnje zaznali tudi beograjski seizmografi z epicentrom v Kosovem, nedaleč od Kosovske Mitrovice.

Nemirne zemeljske plasti v Sredozemlju so se «oglasile» tudi v Španiji, kjer so v pokrajini Alicante zaradi manjšega potresnega sunka oblasti uvedle 48-urno alarmno stanje.

Na sliki (telefoto AP): cestne razpoke so marsikje prekinile tok prometa v Grčiji. Med drugimi so morali zapreti tudi avtocesto, ki povezuje prestolnico s Korintom.

Sporazum o ukrepih za nerazvite republike in pokrajine v SFRJ

BEOGRAD — Odbor zbora republik in pokrajin skupščine Jugoslavije za vprašanja razvoja gospodarsko nezadostno razvitih republik in pokrajin je včeraj praktično končal delo pri usklajevanju svojega dela prihodnjega petletnega načrta. Dogovorili so se namreč o vseh opredelitvah, ki so bile sporne. Delegacija BiH se je odrekla amandmaja in bo pogoje, pod katerimi se del sklada na samoupravnih temeljih združuje v razvojne programe v premalo razvitih republikah in pokrajini Kosovo, določevala v dogovoru z OZD predvsem na podlagi skupnega dohodka in prihodka. Republike in pokrajine bodo s posebnim dogovorom najkasneje do konca prvega polletja letos določile pogoje, dinamiko in druga vprašanja v zvezi z združevanjem dogovorjenih sredstev za hitrejši razvoj nerazvitih. (dd)

NASTOP MILJANA KOMATINE V GENERALNI SKUPŠČINI OZN

Jugoslavija vsestransko podpira boj SWAPO za osvoboditev Namibije

Južno Afriko, ki izkorišča njena bogastva z nadnacionalnimi družbami, je treba prisiliti k umiku

NEW YORK — Jugoslavija bo tudi v prihodnje vsestransko podpirala osvobodilni boj Namibije, ki ga vodi gibanje SWAPO za neodvisnost, katerega pomen je mednarodnega značaja. To je izjavil stalni predstavnik SFRJ v OZN veleposlanik Miljan Komatina v razpravi o Namibiji, ki že tri dni poteka v generalni skupščini svetovne organizacije. Pričakovati je, da bodo danes udeleženci razprave začeli pojasnjevati svoja stališča do predlogov številnih resolucij.

Južna Afrika je znova dokazala, da se lahko nekaznovano upira sklepom OZN, je dejal Komatina, ko je govoril o odklonilnem stališču Južne Afrike nedavno v Ženevi, ko so razpravljali o datumu za začetek uresničevanja načrta OZN o neodvisnosti Nambije. Ženevski pogovori so bili še en poskus mednarodne skupnosti, da bi omogočili mirno rešitev problema Nambije. Jugoslovanski veleposlanik je poudaril, da je cilj vseh akcij Južne Afrike ohranitev sedanjega stanja v Namibiji v pričakovanju, da se bodo v tem času njene marionetne skupine okrepile in postale tako imenovani nosilci neodvisnosti. Komatina je dejal, da pri uresničevanju takšne politike Pretoria uživa, oziroma pričakuje, podporo tistih sil, ki se zanimajo, da bi ta del sveta postal surovinski rezervoar. Eden od glavnih razlogov za to so naravna bogastva Nambije, ki jih Južna Afrika ob sodelovanju z nadnacionalnimi družbami brezobzirno izkorišča.

Odgovornost vseh nas je, da prisilimo Južno Afriko, da se umakne iz Namibije. Ta odgovornost je še posebej velika pri zahodnih državah, tako imenovanih članicah kontraktne skupine, katerih pobuda je bila osnova za načrt OZN. Mednarodna skupnost mora z vsemi sredstvi prisiliti Južno Afriko, da se umakne iz Namibije. Komatina je poudaril, da je takšno usmeritev akcije potrdila tudi nedavna ministrska konferenca neuvrščenih držav v New Delhiju, in dodal, da mednarodna skupnost ne more v nedogled mirno gledati kriznih razmer v Namibiji. (dd)

ITALIJANSKI POSLANCI PRI MIZI S «TERORISTOM»

PLO nima zvez z RB

BEJRUT — Delegacijo italijanskih parlamentarcev, ki je prišla na obisk k izgnanim Palestincem, ki živijo v Libanonu, je čakalo nemajhno presenečenje. Pri banketu, ki jim ga je priredila Organizacija za osvoboditev Palestine, je na častnem mestu gostitelja sedel Bassam Abu Sharif, glasnik PLO, ki so ga v zadnjih časih nekateri italijanski časopisi označevali za «terorista» in organizatorja vežbališč za italijanske rdeče brigadiste v Južnem Jemenu. Zadrega je bila še toliko večja, ker so določili stolico zraven njegove italijanskemu veleposlaniku Stefanu D'Andrei, ki ga je pred dnevi Sharif ozmerjal s «fašistom».

Pri zdravicah sta se vendar pobotala, ko je glasnik PLO po eni strani potrdil, da smatra italijanskega veleposlanika za nasprotnika palestinskih prizadevanj, opravičil se mu je pa za naziv fašista. Sharif je pri tem odločno zanikal, da bi imel zveze z rdečimi brigadami in je take vesti pripisal krogom, ki «hočejo uničiti prijateljstvo med našima narodoma». «Terorizem, ki ga mi izvajamo je osvobodilna borba, ker je za Palestince uporaba sile edino sredstvo za povratek v domovino po 25 letih izgnanstva», je naglasil glasnik PLO.

Italijansko parlamentarno zastopstvo, ki ga vodi demokristjan Silvestri in ga sestavljajo predstavniki KPI, PSI, PDUP in PR, se je včeraj sestalo z libanonskim predsednikom Sarkisom, drevi se bo pa srečalo z voditeljem PLO Jaserom Arafatom.

POLITIČNO VZDUŠJE V VARŠAVI PO MOSKOVSKEM SREČANJU

Reševanje družbenih in gospodarskih vprašanj potiska v ospredje izrazite politične probleme

Sovjetsko vodstvo zahteva spremembo toka dogodkov - Ogorčen politični boj za tovarniškimi zidovi in v upravnih zgradbah - Kakšna bo bodočnost partije? - Osnutek novega zakona o sindikatih

Dopisnik DELA za Primorski dnevnik

VARŠAVA — «Poljska je bila in ostaja gotov člen socialistične skupnosti,» «Obramba enotnosti bratskih držav je zadeva celotne socialistične skupnosti», «Zveza socialističnih držav je neporušljiva» — so nekateri od naslovov, pod katerimi tukajšnji tisk objavlja sporočilo o moskovskem srečanju poljskih in sovjetskih voditeljev.

Sporočilo o moskovskih razgovorih pa je medtem predmet resnih analiz tujih opazovalcev v Varšavi, katerih pozornost so predvsem pritegnile razmeroma ostre ocene političnega položaja na Poljskem. S precejšnjo zaskrbljenostjo je bila sprejeta formulacija, po kateri imperializem in notranja reakcija računata, da bi kriza na Poljskem utegnila pripeljati do «spremembe odnosov sil v svetu, do slabitve socialistične skupnosti».

Ker je bilo s tem rečeno, da nevarnost ne preti samo Poljski, temveč celotni «socialistični skupnosti», je razumljivo, da se od poljskih komunistov zahteva, bolj odločno kot doslej, da obračunajo z nasprotniki. Vse to ob pripombi, da obramba socialistične skupnosti «ni zadeva ene same države, temveč celotne socialistične koalicije». Sovjetsko vodstvo je ponovno potrdilo svojo pripravljenost, da pomaga pri ozdravljenju položaja v državi, toda od poljskih komunistov je bolj energično kot prej zahtevalo, da «spremenijo tok dogodkov in likvidirajo nevarnosti, ki so se zgrnile nad socialistične pridobitve poljskega ljudstva».

Prav gotovo Moskva ne more biti ravnodušna do nekaterih pojavov na poljski politični sceni. Čeprav že dalj časa ne beležijo stavk in drugih vidnejših pojavov nemirov, se za tovarniškimi zidovi in za pročelji upravnih zgradb vodi ogorčen politični boj, v katerega se skušajo vključiti tudi antisocialistični ljudje.

Socialni problemi predstavljajo vedno manj povode za spore. Težišče razprav pa se je prevesilo na ideološko področje. Celo gospodarska vprašanja so potisnjena v ozadje, upoštevajoč dejstvo, da prevladuje prepričanje, da se ne morejo izvajati gospodarske reforme, če se že predhodno ne izvedejo globoke spremembe v političnem sistemu. Za te spremembe pa se mora predvsem odločiti poljska partija.

Zato se glavni boj vodi o vprašanjih partije in njene bodočnosti. Med dvema skrajnostima, dogmatsko in anarholiberalno, se razprostira široko polje bitke, v kateri sodelujejo doslej z enako srečo vse napredne sile.

«Žgoči» problemi se rojevajo pri obračunavanju z deformacijami v preteklosti: vedno več je afer, katerih protagonisti so dovčerajšnji politični voditelji.

Gotovo pa je medtem, da tako vzdušje prispeva k porajanju raznih (največkrat obrobnih) skrajnostnih akcij. Tako pričakujejo, da bodo v prihodnjem tednu na mnogih vseučiliščih proslavili obletnico marčnih študentovskih nemirov leta 1968, ko je prišlo do obračuna z radikalno «novo levico». Gre za ideološki spopad načelne narave, v katerem je imela poljska partija doslej nespremenjeno stališče.

Odgovor na številne dileme bi morale nuditi programske teze, ki jih bo v teh dneh dokončno izdelala kongresna komisija. Po posvetovanju z večjimi partijskimi organizacijami bo novi programski dokument moral potrditi CK Poljske družbene delavske partije, ki ga bo potem posredoval širši javni diskusiji.

Poljski tisk je včeraj objasnil osnutek novega zakona o sindikatih ter s tem odprl možnosti za širšo razpravo o bodočnosti sindikalnega gibanja. Poleg nekaterih alternativnih rešitev, ostaja še vedno odprto vprašanje tako imenovane «7. teze», s katero bi morali urediti sindikalno združevanje kmetov. V komisiji za pripravo zakona, ki neutrudno dela že od 23. septembra lani, je prišlo do resnih razlik glede ugotavljanja pravice individualnih kmetov do sindikalnega združevanja. O tem se bo razvila posebna razprava.

V osnutku se poudarja, da so sindikati «neodvisna in samoupravna predstavništva delovnih ljudi», katerih naloga je, da branijo koristi zaposlenih, ne da bi oškodovali odgovornost vodilnega gospodarskega in upravnega kadra. Sindikalne organizacije se lahko ustanavljajo brez posebnega dovoljenja, legalizirajo pa se z registracijo na sodišču na podlagi statuta, s katerim sprejemajo vse ustavne obveznosti.

ILIJA MARINKOVIČ

Ča-Ča potuje k Ling-Ling

Panda Ča-Ča začasno zapušča londonski živalski vrt in potuje čez lužo v Washington, kjer ga čaka družica Ling-Ling. V Londonu si je ni mogel najti. . . (Telefoto AP)

BENEŠKI DNEVNIK

Beneški izseljenci o stanovanjski politiki

ČEDAD — Na zadnjem sestanku vodstva Zveze emigrantov je prišlo do podrobne analize političnega in organizacijskega položaja slovenskega gibanja v videmski pokrajini.

Posebno pomembna je bila razprava v zvezi s stanovanjsko politiko, za katero je treba obsolutno že letos najti primerno rešitev. V ta namen bo treba preučiti možnost o ustanovitvi nepremičninske zadruge ali družbe, ki bi lahko zbirala pribranke izseljencev in uživala vse deželne podpore.

PRIMORSKE VESTI

GOZDOVI NA BRKINSKEM BODO LAŽJE ZADIHALI

SEŽANA — Skorajda vsi slovenski gozdarji razen tistih iz Pomurja in Brežic, ki nimajo zadosti dela v svojih gozdovih, so zavihali rokave in vihtijo sekire, oziroma sukajo električne žage na Brkinskem. Tu je novembra lani led napravil tako veliko škodo, ki jo je pravzaprav težko prenesti v konkretne številke. Težko je namreč ves trud v vsako vloženo kapljico potu pri odstranjevanju posledic te škode preračunati v suhe številke. Naj ponovimo, da je škoda nastala na površini 12 tisočih hektarjev gozda, poškodovanih pa je bilo okoli 500 tisoč kubikov lesa. Skrokovnjaki so ocenili, da bi bilo potrebno v čimkrajšem času od dveh do treh let pospraviti vsaj 300 tisoč kubičnih metrov lesa, ki bi ga uporabili za proizvodnjo desk ali pa za kurjavo. Narava bo sama poskrbela za obnovo 3. tisočev hektarjev dreves, s posajevanjem sadik pa naj bi pogozdili okoli 800 hektarjev prizadete površine. Tako je bilo očitno, da so vse te naloge preobsežne za samo delovno organizacijo, Zavod za pogozdovanje Krasa in Sežane. Zato so Kraševcem in Brkincem priskočili na pomoč gozdarji iz skoraj vse Slovenije, 11 gozdnih gospodarstev. Decembra lani so imenovali komisijo pri republiškem komiteju za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, ki naj bi pripravila izhodišča in podrobne načrte za operacijo. Očistili in tako rešiti že tako prizadete brkinske lese. Slovensko splošno združenje gozdarstva SRS je tako skupno z republiško samoupravno in interesno skupnostjo za gozdarstvo prevzelo celotno nalogo na svoja ramena in tako naložilo težko breme. Za to leto so si namreč zadali nalogo, da naj bi oddali 120 tisoč kubičnih metrov lesa, za deske in drva, za čiščenje gozdov pa je v celoti potrebno napraviti vsaj 40 kilometrov gozdnih cest in 600 kilometrov gozdnih vlak za debla. Brkinski gozdovi so namreč zelo težko dostopni, saj pride na vsak kvadratni kilometer gozdne površine približno le tri metre gozdne poti. Za letos naj bi izdelali približno dve tretjini teh cest. V dosedanjem delu so gozdarji in počasi, a vse bolj vztrajno pomagajo tudi krajani, napravili že kar velik delež zastavljenih nalog. V 600 hektarjih gozdov so pripravili delo, projektirali so 27 km gozdnih cest, trenutno čistijo trate, kjer bo potekala cesta ali pa gozdna vlaka. Do konca februarja je delalo po 200 gozdarjev in 30 strokovnih delavcev, do srede marca pa se jim bo pridružilo še 50 gozdarjev, do srede februarja so pospravili že 5 tisoč kubičnih metrov lesa, predelovalnim obratom pa so predali več kot 2 tisoč kubičnih metrov lesa. Zakaj taka naglica pri pospravljanju. Zato da bi se gozd lahko začel čimprej obnavljati, pa tudi zato ker lahko les lisastih dreves že po nekaj letih postane neuporaben, to pa bi bilo seveda dvojna škoda. Ob vsem tem se pojavlja tudi nekaj problemov. Zatika se na primer pri pravočasnem urejanju pogodb z lastniki gozdov. Le-ti so se tudi bali, da ne bodo dobili plačanega lesa. Kubični meter podrtega lesa je na panju 150 dinarjev, za poseg in spravilo lesa do ceste pa znašajo stroški 750 dinarjev. Te cene pa so še zmeraj razmeroma vzpodbudne za lastnike. Trenutna prodajna cena za kubični meter je 1.400 dinarjev, čeprav imajo gozdarji večje stroške, skupno 1.850 dinarjev in še ne vedo, kako jih bodo pokrili. Med ljudmi na Brkinskem in v javnosti, nasploh se je razširila tudi bojazen zaradi napačnih informacij, da sekajo gozdove na brkinskem nenačrtno in to kar vse povrsti. Gozdarski strokovnjaki so se namreč odločili, da bodo vse gozdne površine, ki so uničile več kot 60-odstotno, dali v celoti posekati. Na tistih gozdnih površinah, ki so manj kot 60 odstotkov poškodovane, pa bodo odstranili le poškodovane skupine in šope drevja. Ker pa so se gozdarji lotili najbolj prizadetih sektorjev, je dosti primerov, ko je potrebno posekali prav vsa drevesa. Jasno je, da bo s skupno močjo in s pomočjo vseh, ki lahko sekajo in čistijo prizadete gozdove na Brkinskem, škodo kar se da prej popraviti.

BORIS ŠULIGOJ